

Ontwikkelingsvisie

uitbreiding recreatiegebied Geestmerambacht

*het
Groene
mirakel*

Inhoudsopgave

Deel I	5
1 Doel van de Ontwikkelingsvisie	7
1.1 Voor u ligt...	7
1.2 Driedelig doel	7
1.3 Status	7
1.4 Leeswijzer	7
2 Wat vooraf ging	9
2.1 Inleiding	9
2.2 Het huidige recreatiegebied	9
2.3 Waarom Uitbreiding van het recreatiegebied Geestmerambacht?	9
2.4 Gebiedsperspectief Uitbreiding Geestmerambacht	11
2.5 Uitwerking van het Gebiedsperspectief	11
2.6 Verschil tussen de Ontwikkelingsvisie en het Gebiedsperspectief	13
2.7 Organisatie uitwerking Gebiedsperspectief	13

Deel II	17	Deel III	59
3 Visie	19	5 Uitwerking per deelgebied	61
3.1 Inleiding	19	5.1 Inleiding	61
3.2 Een duidelijke positionering	21	5.2 Diepsmeer (45 ha)	63
3.3 Recreatieve Ontwikkeling	23	5.3 Druppels (57 ha)	65
3.3.1 Vier recreatieve zones	23	5.4 Uitbreiding Kleimeer (82 ha)	67
3.3.2 Twee ontwikkelingsassen	25	5.5 Koele Kreken (59 ha)	69
3.3.3 Kleinschalige recreatieve voorzieningen	25	5.6 Groene Loper (25 ha)	71
3.4 Landschappelijk decor	27	5.7 Verbindingen	73
3.4.1 Flexibel ontwerp van lijnen	29	5.7.1 Schoorldam (11,5 ha)	73
3.4.2 Mozaïek van vlakken	31	5.7.2 Noord-Scharwoude (10 ha)	73
3.4.3 Inpassing randen Koedijk, Alkmaar-Noord en Sint Pancras	33	5.8 Herinrichting plas	75
3.4.4 Herkenbare materialisering	33		
4 Thema's	35	6 Uitvoeringsplan	77
4.1 Inleiding	35	6.1 Inleiding	77
4.2 Water	35	6.2 Financieel kader	77
4.3 Groen	39	6.2.1 Inrichting	77
4.4 Ontsluiting	45	6.2.2 Beheer	79
4.4.1 Entrees en parkeren	45	6.3 Parallele acties	81
4.4.2 Fietsroutes	47	6.3.1 Grondverwerving	81
4.4.3 Wandelpaden	49	6.3.2 Planologische procedures en vergunningen	81
4.4.4 Vaarroutes	51	6.4 Fasering en planning	85
4.4.5 Ruiterroutes	53	6.4.1 Criteria en prioriteiten	85
4.5 Bruggen en dammen	53	6.4.2 Beoordeling extra voorzieningen	87
4.6 Grondlichamen	55	6.4.3 Door de Bestuurscommissie aangewezen prioritaire voorzieningen	89
4.7 Algemene recreatieve voorzieningen	57	6.4.4 Fasering Uitwerking	93
		6.4.5 Investeringspatroon	93
		6.4.6 Risicoanalyse	95
		Colofon	105

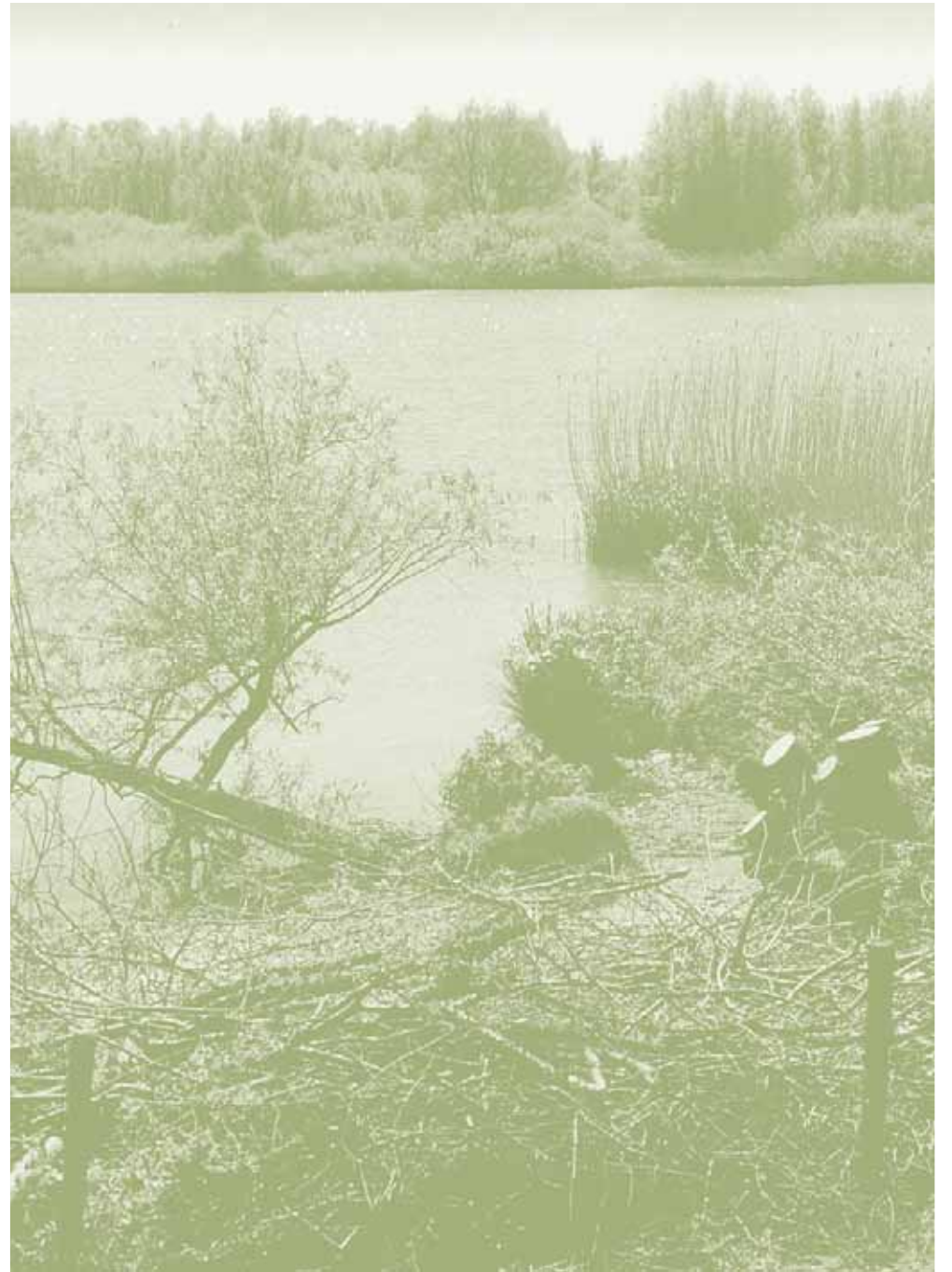

Deel 1

uitbreiding recreatiegebied Geestmerambacht

*het
Groene
mirakel*

1. Doel van de ontwikkelingsvisie

1.1 Voor u ligt...

... de Ontwikkelingsvisie Uitbreiding Geestmerambacht. Het recreatiegebied Geestmerambacht zal de komende jaren met 250 ha vlakgroen en 40 hectare verbindingen worden uitgebreid. Deze visie beschrijft de hoofdlijnen van de uitbreiding van het recreatiegebied. De belangrijkste kenmerken van deze visie zijn: een flexibel ontwerp (zie deel II van dit document) en realistische ambities (zie deel III van dit document).

1.2 Drieledig doel

Het doel van de ontwikkelingsvisie is drieledig:

1. De visie brengt realistische ambities in beeld en zorgt ervoor dat het totaal duurzaam financieel haalbaar is, in aanleg én in beheer;
2. De visie is een fundament en toetsingskader voor de uitwerking en uitvoering van de 7 deelprojecten. Het zorgt ervoor dat de deelprojecten straks inhoudelijk goed op elkaar aansluiten en voorkomt zoveel mogelijk dat de plantrajecten van de deelprojecten in een later stadium zullen stagneren.
3. De visie is de basis voor de op te stellen milieu-effectrapportage en voor Bestemmingsplannen.

Dit document is primair bedoeld voor gebruik door de Bestuurscommissie, de projectgroep en de drie gemeenten. Bepaalde delen zijn goed te gebruiken voor communicatieve doeleinden.

1.3 Status

De voorliggende visie is in de periode 2003 - 2004 opgesteld in opdracht van de Bestuurscommissie Uitbreiding Geestmerambacht en in overleg met de projectgroep. Na vaststelling door de Bestuurscommissie Uitbreiding Geestmerambacht, zal dit document worden aangeboden aan de gemeenten Heerhugowaard, Alkmaar en Langedijk (HAL).

1.4 Leeswijzer

Dit rapport is opgebouwd uit drie delen:

- I. Inleiding
- II. Visie (flexibel ontwerp)
- III. Uitwerking (realistische ambities)

Deel I (hoofdstukken 1 en 2) geeft inzicht in het hoe en waarom dit document is opgesteld.

Deel II (hoofdstukken 3 en 4) beschrijft de recreatieve visie en de ontwerpvisie. Daarnaast wordt ingegaan op de thema's die in het plan zijn opgenomen (water, groen, routes etc.).

Deel III (hoofdstukken 5 en 6) gaat nader in op de uitwerking van inrichting en beheer van de deelprojecten. Aan de orde komen: financiën, fasering, vergunningen etc.

2. Wat vooraf ging

2.1 Inleiding

Het opstellen van de ontwikkelingsvisie is een volgende stap in het proces dat tot realisatie van de Uitbreiding Geestmerambacht moet leiden. Dit hoofdstuk geeft aan wat aan de ontwikkelingsvisie vooraf is gegaan en waar het haar basis en onderbouwing in vindt.

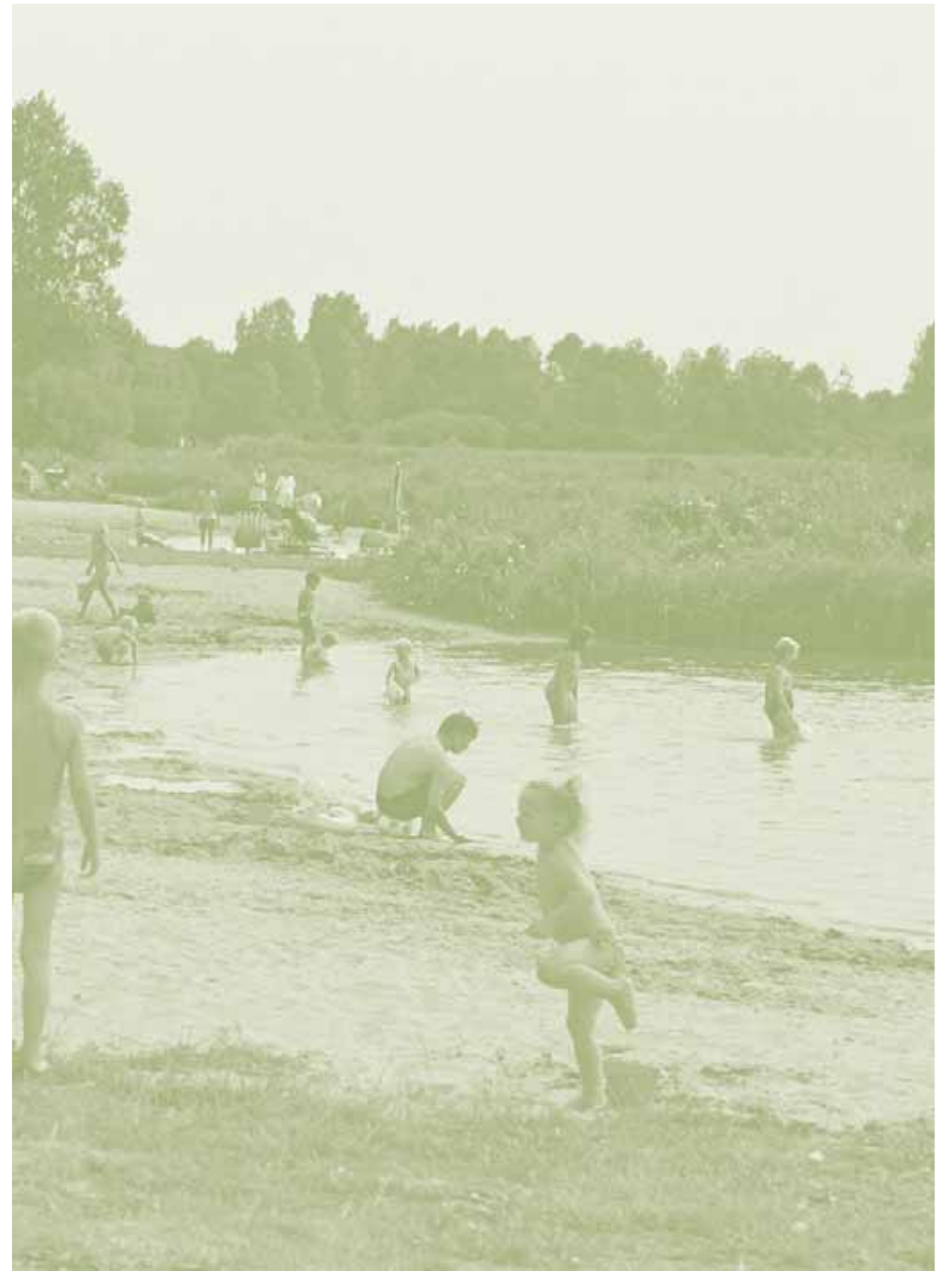
2.2 Het huidige recreatiegebied

Met de aanleg van het bestaande recreatiegebied is eind jaren '60 van de vorige eeuw begonnen. Het is aangelegd in het kader van de ruilverkaveling van het Groot Geestmerambacht: een aaneengesloten gebied van vaarpolders met duizenden eilanden waarop akkerbouw bedreven werd. Door de ruilverkaveling is een grootschalig landbouwgebied ontstaan. Het huidige recreatiegebied ligt daar als een eiland in. De plas, de Zomerdel, is in de eerste plaats uitgegraven ten behoeve van de zandwinning. Daarna is het omgevormd tot een recreatiegebied wat voornamelijk de -amfibische-recreatie moest dienen. Veertig jaar na dato is het recreatiegebied grotendeels voltooid. Het wordt nog steeds gebruikt als zwemplas maar andere vormen van watersport worden er nauwelijks meer bedreven. De nadruk is meer komen te liggen op routegebonden recreatie en het genieten van de natuur. De plas speelt daarbij overigens wel een belangrijke rol wat betreft de beleving van het recreatiegebied.

2.3 Waarom Uitbreiding van het recreatiegebied Geestmerambacht?

Het landbouwgebied is in de loop der jaren steeds meer ingenomen door uitbreidingswijken van de omliggende woonkernen Langedijk en Alkmaar. Ook Heerhugowaard breidt flink uit. Deze ontwikkeling zal zich in de toekomst voortzetten. Meer mensen zullen gebruik gaan maken van het recreatiegebied. De ontwikkeling van het nieuwe groen heeft daarom tot doel de huidige en toekomstige bewoners van het HAL-gebied voor de recreatieve behoefte dicht bij de stad op te vangen. Daarnaast moet het de druk op de kust verminderen. De uitbreiding van het recreatiegebied Geestmerambacht is noodzakelijk en is daarom door het ministerie van LNV als Strategisch Groen Project (SGP) aangemerkt. Dat betekent dat het rijk een groot deel van de kosten voor haar rekening neemt.

De uitbreiding Geestmerambacht vindt plaats in het kader van de groene meerwaardeprojecten. Deze (groene) meerwaardeprojecten staan beschreven in de Intergemeentelijke Structuurvisie HAL (1995) en worden, gelet op hun belang voor alle drie gemeenten, door de HAL-gemeenten gezamenlijk tot ontwikkeling gebracht. Het HAL-meerwaardeproject Groene Loper, dat eerder door de raden als separaat plan werd vastgesteld, maakt nu deel uit van de 250 ha groen en 40 ha voor verbindingen.

2.4 Gebiedsperspectief Uitbreiding Geestmerambacht

Startpunt is het Gebiedsperspectief Uitbreiding Geestmerambacht (Provincie Noord-Holland, d.d. januari 2001). Het gebiedsperspectief omvat de hoofdlijnen voor de uitbreiding van het bestaande recreatiegebied met ca. 250 hectare groen en 40 ha voor verbindingen met de omgeving. Het is opgesteld in opdracht van de provincie, in nauw overleg en overeenstemming met de HAL-regio, de aangrenzende gemeenten Bergen en Harenkarspel, de waterschappen en het recreatieschap. Het gebiedsperspectief is bestuurlijk goedgekeurd door LNV, Provincie Noord-Holland en de drie HAL-gemeenten.

Voor het realiseren van de verbindingen is een aantal grote kunstwerken nodig om een goede verbinding tussen Heerhugowaard, de nieuwe groengebieden en de kust bij Bergen mogelijk te maken (een fietstunnel onder de N9 in combinatie met een fietsbrug over het Noord-Hollands kanaal en een doorvaarbare duiker met een fietstunnel onder de N245). Het realiseren van deze kunstwerken gebeurt niet in opdracht van de Bestuurscommissie maar in opdracht van de provincie. Deze kunstwerken worden daarom in de Ontwikkelingsvisie niet verder uitgewerkt. Wel spant de Bestuurscommissie zich in om deze onderdelen tot uitvoering te brengen.

In het Gebiedsperspectief Uitbreiding Recreatiegebied Geestmerambacht zijn twee inrichtingsvarianten voor de ontwikkeling van het gebied gepresenteerd: een droge variant en een natte variant.

De droge variant geeft een inrichting weer die binnen de normbedragen voor de aanleg van een Strategisch Groenproject kan worden gerealiseerd. Hierin is sprake van een beperkt oppervlakte water.

De natte variant is waterrijk. In deze variant gaan de waterhuishouding en de waterkwaliteit fors vooruit. Ook kan binnen deze variant meer invulling gegeven worden aan de ontwikkeling van de natuur en de wensen op het gebied van recreatie. De voorkeur van de meeste partijen gaat uit naar de waterrijke variant.

2.5 Uitwerking van het Gebiedsperspectief

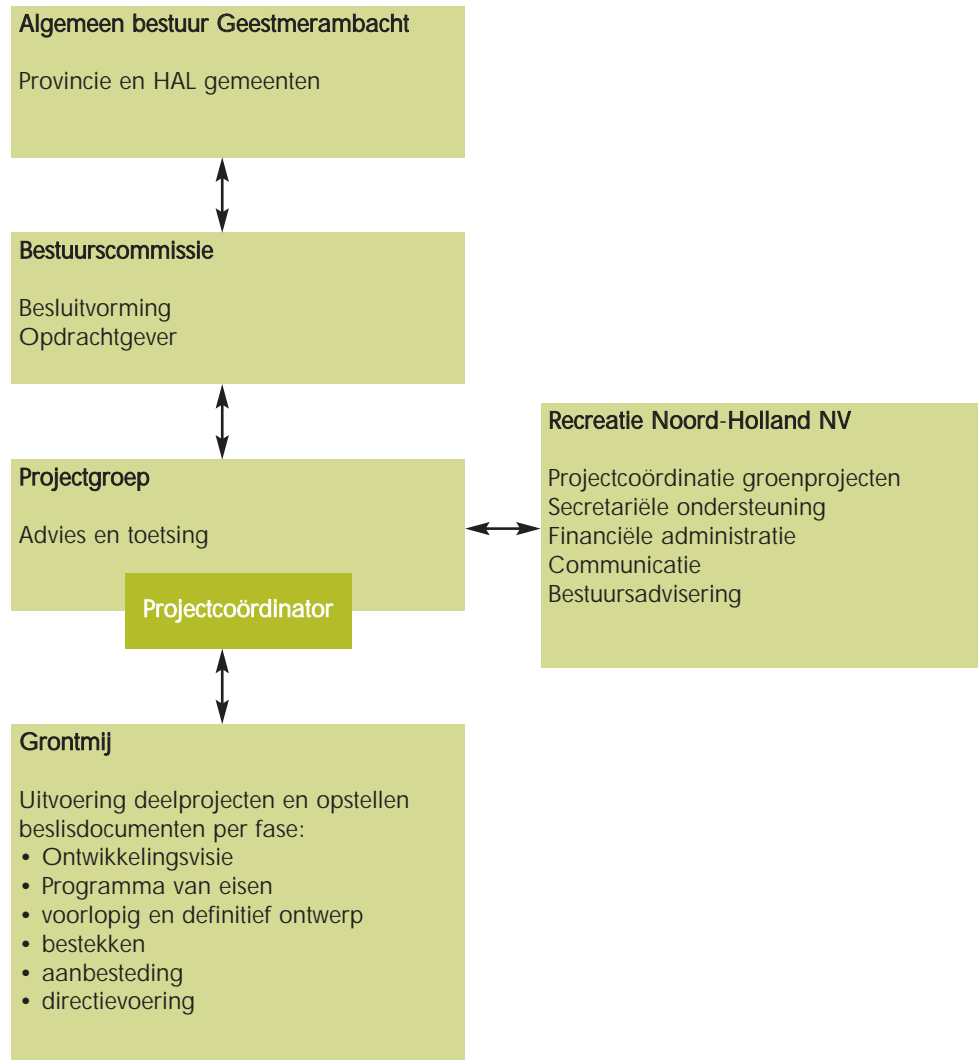
In het Gebiedsperspectief is aangegeven dat de volgende zaken nog verder dienen te worden uitgewerkt:

- de waterhuishouding (als de natte variant wordt uitgevoerd);
- de behoefte aan recreatievoorzieningen en de afstemming op de kust;
- de grondslag voor het bepalen van het exploitatietekort;
- kostenbewust ontwerpen, inrichten en aanleggen van het gebied.

Dit is gedaan in de Nota van Uitgangspunten (NvU) (Grontmij, 13 april 2004). De hoofdzaken uit de NvU zijn opgenomen in deze Ontwikkelingsvisie. De NvU maakt meest recente stand van zaken helder en maakt verdere besluitvorming over de wijze van uitbreiden van het recreatiegebied mogelijk¹. Daarnaast is in het kader van de recreatieve ontwikkeling van het gebied een Recreatieve visie gemaakt (Marktplan adviesgroep, Grontmij Nederland, 22 november 2004)².

¹ Belangrijke uitgangspunten die geactualiseerd en vastgesteld zijn, hebben betrekking op het gebied van o.a.: begrenzing plangebied, financiën, grondverwerving, inrichtingskosten, beheer, etc. Via de thema's water, natuur, landschap, hoofdontsluiting, zonering en recreatie (waaronder paden- en routestructuren) is duidelijkheid verschaft aan de ruimtelijke uitwerkingsvoorwaarden van het gebied. Daarnaast zijn aanvullende uitgangspunten meegegeven door de Bestuurscommissie.

² Om tot de visie te komen is o.a. een workshop georganiseerd waarbij recreatiedeskundigen van de betrokken organisaties inbreng hebben geleverd. In de Recreatieve visie is de basis gelegd voor de in deze Ontwikkelingsvisie beschreven recreatieve ontwikkeling (hoofdstuk 3).

2.6 Verschil tussen de Ontwikkelingsvisie en het Gebiedsperspectief

De in het Gebiedsperspectief beschreven natte variant wordt het meest geambieerd. Hiervoor is het budget echter niet toereikend. In het kader van de Ontwikkelingsvisie is besloten de natte variant zoveel mogelijk te benaderen waarbij het beschikbare budget taakstellend is.

Er is een inrichtingsbudget beschikbaar van 12,5 miljoen in plaats van de 17,5 miljoen van de oorspronkelijke waterrijke variant. Om het verschil van ongeveer 5 miljoen op te vangen, wordt bos minder dicht aangeplant en intensieve recreatieterreinen worden minder bezand en gedraineerd. Daarnaast is de keuze gemaakt om een aantal inrichtingselementen uit het Gebiedsperspectief vooralsnog niet uit te voeren:

- er wordt geen nieuw fietspad langs stadsrand in Koele Kreken aangelegd (1500 m);
- vooralsnog wordt er geen vaarverbinding tussen de Koele Kreken en Plas (vanuit waterkwaliteit plas is dit niet wenselijk) gerealiseerd;
- in de Groene Loper worden minder eilanden en minder toegangsbruggen gerealiseerd;
- de kruisingen van de vaarroutes in Groene Loper met de openbare wegen krijgen een eenvoudige uitvoering;
- in Diepsmeer wordt 10% open water gegraven (in plaats van 50%)³.

Nog nagegaan wordt op welke manier de fietsroute naar Schoorldam eenvoudiger kan worden gerealiseerd.

2.7 Organisatie uitwerking Gebiedsperspectief

Bestuurscommissie

De Stuurgroep HAL heeft het bestuur van het recreatieschap, als toekomstige beheerder, verzocht de uitwerking en aanleg van het recreatiegebied op zich te nemen. Het bestuur van het recreatieschap heeft hier mee ingestemd. Als opdrachtgever is door het recreatieschap een tijdelijke 'Bestuurscommissie Uitbreiding Recreatiegebied Geestmerambacht' ingesteld. De Bestuurscommissie is dus verantwoordelijk voor de uitwerking van het gebiedsperspectief.

In de Bestuurscommissie hebben zitting: een bestuurlijk vertegenwoordiger namens het recreatieschap, de HAL-gemeenten en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK). De vertegenwoordiger namens het recreatieschap is de voorzitter van de Bestuurscommissie.

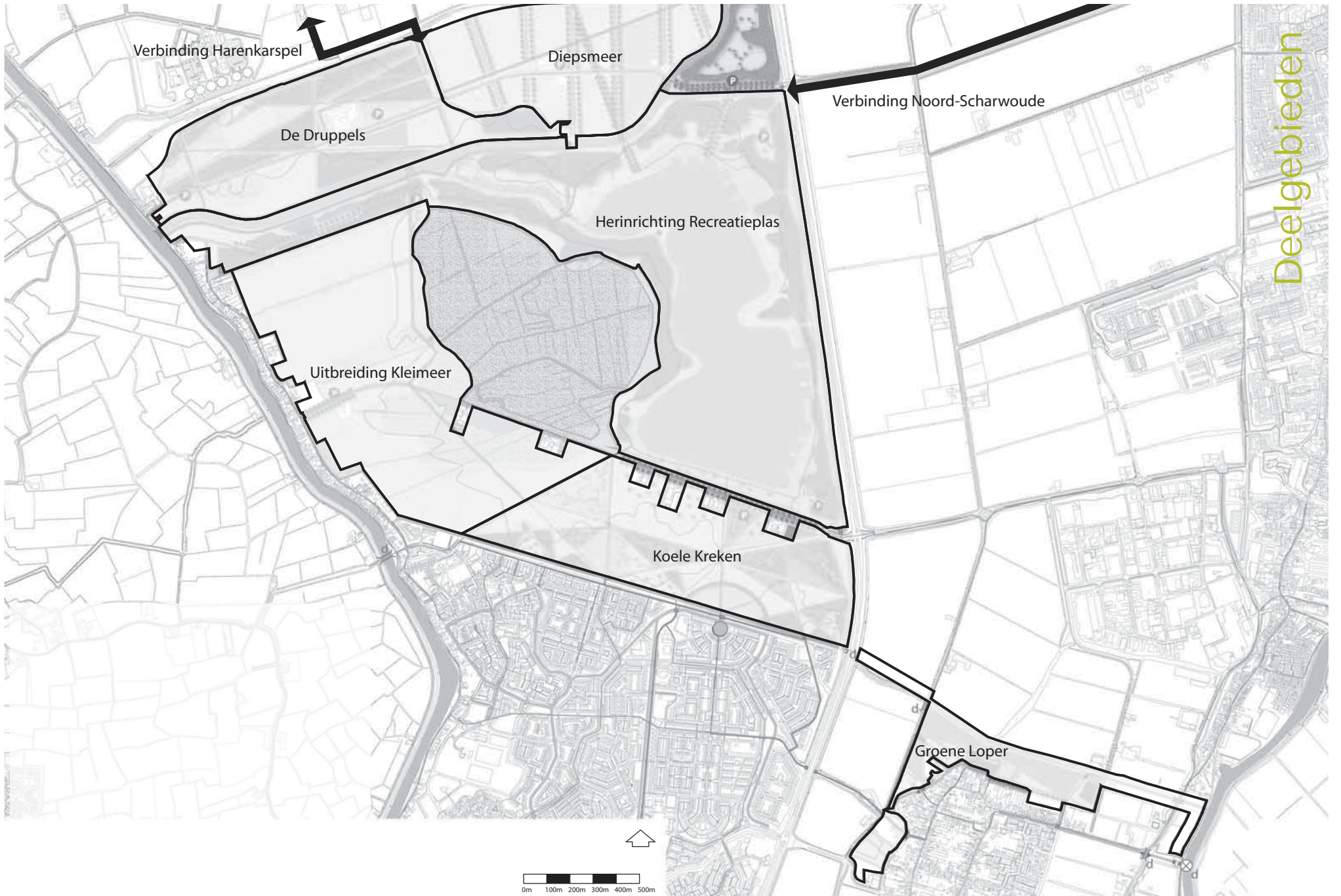
Bestuursovereenkomst

De Bestuurscommissie werkt op basis van een door hen ondertekende bestuursovereenkomst (juni 2003). In die overeenkomst zijn onder andere vastgelegd: taken, werkwijze, bevoegdheden etc.

Projectgroep

Recreatie Noord-Holland NV (RNH) vormt de werkorganisatie voor de Bestuurscommissie en levert ook de projectcoördinator voor de totale planvoorbereiding en uitvoering. De projectcoördinator zit de projectgroep voor. De projectgroep draagt zorg voor de toetsing van de uitwerkingen en adviseert als zodanig de Bestuurscommissie. In de projectgroep hebben vertegenwoordigers van het recreatieschap, van de HAL-gemeenten, Staatsbosbeheer (SBB) en van HHNK zitting. Grontmij heeft als opdrachtnemer ook zitting in de projectgroep. Grontmij draagt zorg voor de inhoudelijke voorbereiding van de uitwerking. Hiervoor zijn afspraken vastgelegd in een raamovereenkomst met de Bestuurscommissie.

³ Vanuit het oogpunt van het waterbeheer is meer dan 10% water niet nodig. Minder water biedt meer kansen voor het toekomstig recreatief gebruik van de Diepsmeer (intensief en grootschalig).

Uitwerking in deelprojecten

Het totale project wordt om praktische redenen opgedeeld in deelprojecten. Er zijn in het gebiedsperspectief 7 deelprojecten onderscheiden. Ieder deelproject wordt projectmatig uitgevoerd, waarbij een aantal fasen wordt doorlopen. De Bestuurscommissie zal voor alle deelprojecten de besluitvorming per fase (initiatiefase tot en met besteksfase) behandelen. Het begin van de uitwerking in deelprojecten wordt met deze Ontwikkelingsvisie ingezet.

Deel 2

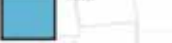
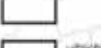

uitbreiding recreatiegebied Geestmerambacht

*het
Groene
mirakel*

Legenda

	bloemrijk grasland		brug		overhaal
	intensief grasland		tunnel		kano-overdraagplaats
	rietmoeras		fietspad		vult buiten budget, wil inspanning door Bestuurscommissie om dit onderdeel tot uitvoering te brengen
	water		voetpad		
	bos		uitzichtpunt		
	bomenveld op verhoogd maaiveld		trap		
	bomenveld		dijklichaam, kada		
	bomenlaan		parkeren		

Ontwikkelingsvisie Uitbreiding Geestmerambacht
 Projectnummer: 156464
 Datum: mei 2005
 Status: definitief, aan deze kaart kunnen geen rechten worden ontleend

3. Visie

3.1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de visie op de uitbreiding van het recreatiegebied Geestmerambacht.

Definitie

Door Van Dale wordt het begrip recreatiegebied als volgt omschreven:

re·cre·a·tie·ge·bied (het ~)

1 terrein dat geschikt is om er voor recreatie te verblijven

Kern van de visie

De twee belangrijkste componenten die een terrein geschikt maken om er voor recreatie te verblijven⁴ zijn: de recreatieve mogelijkheden (paragraaf 3.3) en het landschappelijke decor waarin de recreatie plaatsvindt (paragraaf 3.4). Deze twee componenten zijn samen bepalend voor het gezicht van het recreatiegebied in de regio. Een herkenbaar gezicht en een goede positionering (zie paragraaf 3.2) zorgen voor een uniek recreatiegebied, dat naast het overige aanbod in de regio een volwaardige plek inneemt.

Flexibiliteit

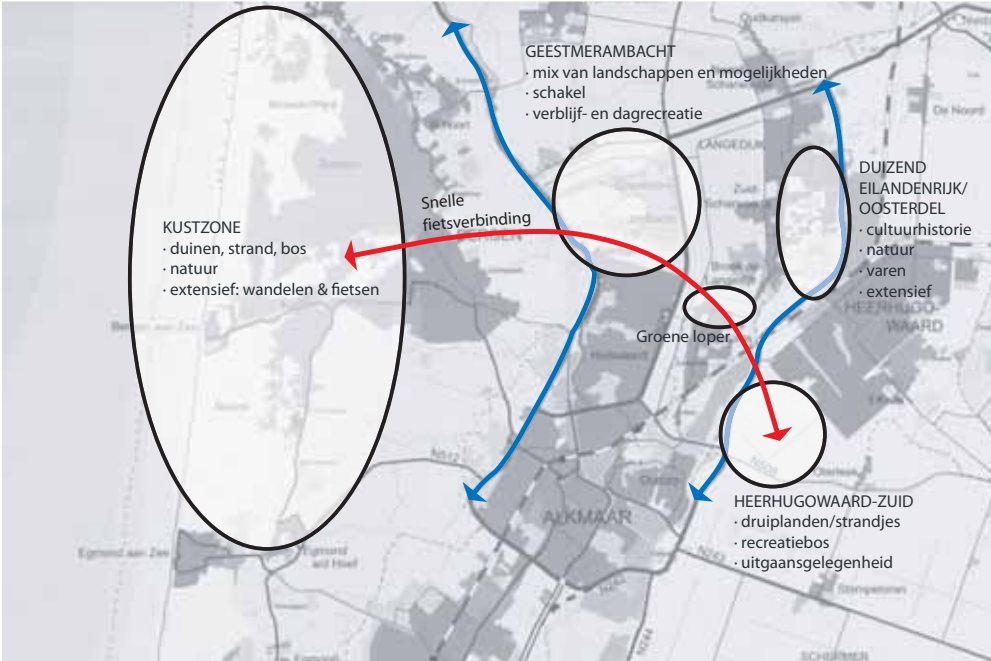
Voor zowel de recreatieve mogelijkheden als voor het landschappelijke decor geldt dat ze kaders schetsen met een zekere flexibiliteit; er wordt geen gefixeerd eindplaatje neergelegd. De recreatieve visie biedt voldoende ruimte om in te kunnen spelen op nieuwe ontwikkelingen en creatieve ideeën van recreatieondernemers. Voor het landschappelijke decor is een spel van lijnen en vlakken op papier gezet; de invulling van de vlakken is flexibel. Het ontwerp is zelfs zo flexibel, dat, mocht dat nodig zijn, lijnen kunnen worden verlegd, zonder dat hiermee het ontwerp zijn samenhang verliest.

De belangrijkste uitgangspunten voor de recreatieve ontwikkeling van Geestmerambacht zijn (uit Gebiedsperspectief uitbreiding Geestmerambacht):

- Geestmerambacht is primair bedoeld voor recreanten uit het HAL-gebied
- de uitbreiding moet druk op de kust verminderen (o.a. door een snelle fietsverbinding)
- het gebied is goed bereikbaar (aantrekkelijke en veilige verbindingen)
- het gebied is openbaar toegankelijk⁵ (SGR)
- het gebied is vooral gericht op extensieve openluchtrecreatie, met enkele intensieve voorzieningen
- de recreatieve opvangcapaciteit is minimaal 10-20 personen/per hectare op één dag (normaantallen) (SGR)
- streven naar een jaarrond gebruik

⁴ Naast de recreatieve mogelijkheden en de omgeving spelen ook andere factoren zoals sociale veiligheid een belangrijke rol. Deze visie richt zich vooral op de ruimtelijke aspecten.

⁵ In de natuurgebieden is een beperking van de toegankelijkheid toegestaan.

3.2 Een duidelijke positionering

Geestmerambacht neemt een centrale plek in binnen de HAL-regio (zie afbeelding). De belangrijkste recreatiegebieden in de omgeving hebben ieder een eigen karakteristiek:

- Langedijk: varen in een cultuurhistorische omgeving (extensief, natuur);
- Heerhugowaard-Zuid⁶: druiplanden, strandjes, recreatiebos en uitgaansgelegenheid;
- kustzone: duingebied (extensief, wandelen, fietsen, natuur) en strand (intensief, badgasten, verblijfsrecreatie).

Geestmerambacht onderscheidt zich van de gebieden in de omgeving door de grote verscheidenheid in landschappen (o.a. 7 deelgebieden) en de mogelijkheden voor uiteenlopende typen recreatie (4 recreatieve zones). Water, riet, een grote plas, bosrijke gebieden, vergezichten, cultuurhistorie, natte graslanden... hét kenmerk van recreatiegebied Geestmerambacht is variatie. En die variatie vinden we terug in het aanbod van recreatie. Kortom: 'Voor ieder wat wils in afwisselende landschappen':

Variatie; 'Recreatiegebied met vele gezichten'

De kwaliteit variatie zit zowel in het landschappelijke decor als in de recreatieve mogelijkheden. Het accent ligt op extensieve openluchtrecreatie. Dit betekent dat het decor een centrale rol speelt; het biedt aanknopingspunten voor het recreatieve gebruik. Van ontspannen liggen op een strandje tot avonturen beleven in een spannend (natuur)gebied dat soms zelfs onder water staat. Van het kijken naar zeldzame vogels tot waterskiën op de plas⁷. En van het maken van een korte wandeling met de hond door weides en bossen tot barbecuen op het dagkampeerterein.

Geestmerambacht is opgebouwd uit zeven deelgebieden met ieder een eigen verschijningsvorm⁸ (zie verder 3.4).

Voor ieder wat wils; *'In Geestmerambacht is van alles mogelijk'*

Geestmerambacht onderscheidt zich van de duinen doordat in Geestmerambacht (wel) veel mogelijk is⁹. Recreatievormen die in de duinen niet goed passen, krijgen in Geestmerambacht een plek. Voorbeelden zijn: 'van de paden af', mountainbiken, honden, paardrijden, kampvuur of een popconcert/evenement.

'Geestmerambacht verbindt'

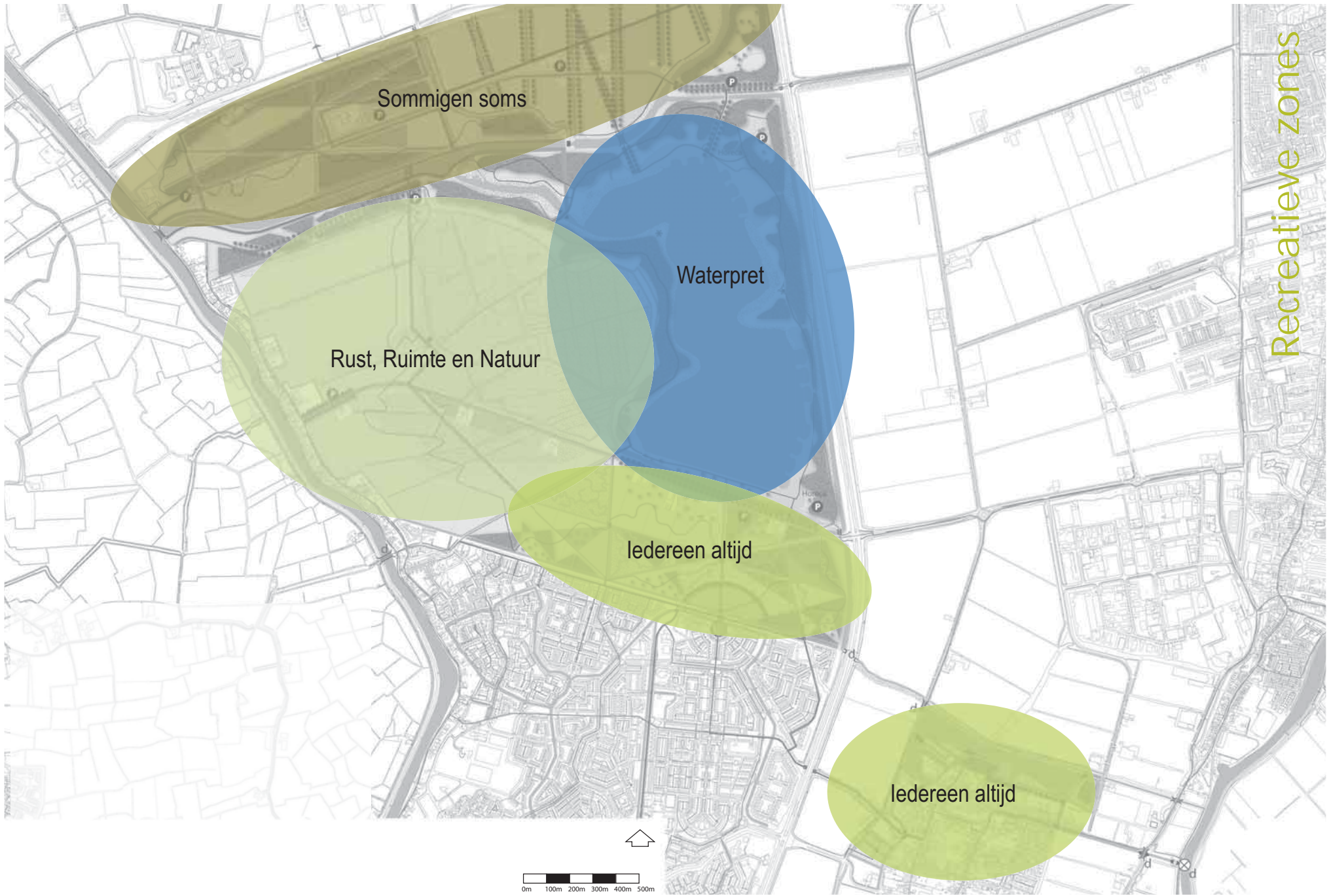
Geestmerambacht heeft een centrale ligging tussen de recreatiegebieden in de omgeving. Verbindingen spelen een belangrijke rol. Een goed en aantrekkelijk netwerk van recreatieve routes verankert het recreatiegebied in haar omgeving (stad en land). Er is een snelle verbinding richting het strand, en vaargebieden worden met elkaar verbonden (de Koele Kreken met Alkmaar-Noord en De Groene Loper met Sint Pancras). Vergezichten (lijnspeel) zorgen voor visuele relaties met de omgeving.

⁶ Bij de recreatieve positionering van Geestmerambacht is het belangrijk af te stemmen met Heerhugowaard-Zuid, zowel wat betreft concurrerende als samenbindende voorzieningen (zoals een mountainbikeroute).

⁷ Als in dit document wordt gesproken over waterskiën, dan wordt een waterskibaan bedoeld. Het is niet de bedoeling dat er achter boten wordt gewaterskied (vanwege geluid en veiligheid).

⁸ Tussen de deelgebieden worden op verschillende manieren relaties gelegd door routes, zichtlijnen en herkenbare materialisering.

⁹ Het duinbeheer is primair gericht op het behoud van de duinen; niet alle recreatievormen passen hierbij.

Recreatieve zones

3.3 Recreatieve Ontwikkeling

In het recreatiegebied worden vier recreatieve zones en twee ontwikkelingsassen onderscheiden.

Gekozen is voor zones en assen omdat niet volledig bekend is welke recreatieve ondernemers zich in het gebied willen/kunnen vestigen¹⁰. Dit biedt creatieve ondernemers de kans zich bij het recreatieschap aan te melden. Plannen zullen door verschillende partijen worden beoordeeld (zie paragraaf 6.4.2). Het belangrijkste criterium is in hoeverre een voorgestelde functie meerwaarde heeft voor het recreatiegebied.

3.3.1 Vier recreatieve zones

In Geestmerambacht worden vier recreatieve zones ontwikkeld (zie afbeelding). Iedere zone heeft eigen accenten qua doelgroepen (typen recreanten/leeftijdscategorieën), bezoekersintensiteit (activiteit/rust), uitstraling (natuurlijk/cultureel) en type voorzieningen (schaal/openbaarheid) etc.

'Iedereen, altijd'

De gebieden grenzend aan de randen van Alkmaar en Sint Pancras (de Groene Loper en de Koele Kreken) worden ingericht als parkachtige waterrijke overgangsgebieden met algemene recreatieve voorzieningen voor iedereen, die altijd beschikbaar en toegankelijk zijn. Ook spontane kleinschalige (cultureel maatschappelijke) activiteiten zijn hier mogelijk, zoals een openluchtvoorstelling. Rekening wordt gehouden met alle leeftijden. Nabijheid, goede verbindingen met de stad en een fijnmazig routenetwerk, openheid en diversiteit in een aantrekkelijk afwisselend landschap zijn de belangrijkste kwaliteiten. De recreatieve voorzieningen in deze gebieden concurreren niet of nauwelijks met de voorzieningen in de regio. Het gaat hier om recreatie dicht bij huis; de bezoekers komen voornamelijk uit de direct aangrenzende gebieden.

¹⁰ Er is overigens wel een lijst van initiatieven bekend. Deze is ook tijdens de workshop over de recreatieve ontwikkeling van het recreatiegebied ingebracht.

'Sommigen, soms'

Het noordelijk deel van het recreatiegebied wordt gericht op specifieke recreatieve doelgroepen, zoals ruiters, kampeers, mountainbikers, 'adventure games' (klimwand en tokkelbaan) of bezoekers van een festival¹¹. Dit past goed bij het grootschalige en gedeeltelijk ruige karakter, de niveaoverschillen en afwisselende natuur. Het gaat meestal om georganiseerde activiteiten.

De bezoekers komen vanuit de hele HAL-regio (in sommige gevallen van daar buiten) gericht naar de voorziening, met de auto of met de fiets. Uitgangspunt voor de selectie van voorzieningen in dit gebied is de aanwezigheid van voldoende marktruimte in het HAL-gebied voor een gezonde exploitatie. Per functie is het daarom noodzakelijk een analyse van vraag, aanbod en marktruimte te maken. Voor voorzieningen van bovenregionaal niveau geldt hetzelfde (dat zou bijvoorbeeld gelden in een situatie zoals in Spaarnwoude waar een indoor-skibaan in het recreatiegebied is aangelegd).

'Rust, ruimte en natuur'

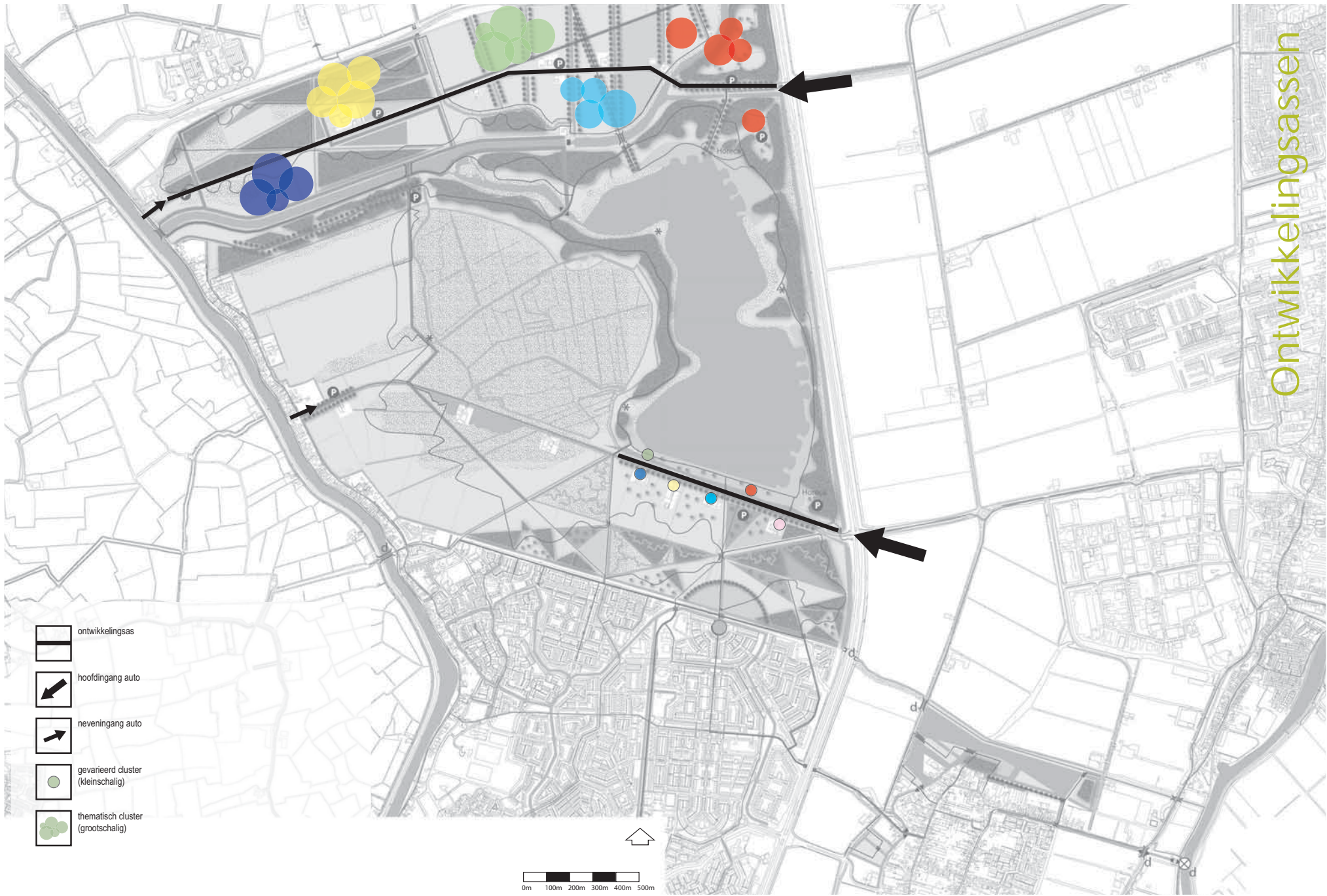
Het westelijk deel van het recreatiegebied (het bestaande Kleimeer en de uitbreiding Kleimeer) staat in het teken van rust, ruimte en natuur.

Door middel van het combineren van toegankelijke en tijdelijk of niet toegankelijke zones voor gebruik wordt de natuurwaarde van het gebied gewaarborgd. De ligging van de paden en de toegankelijkheid voor struinen spelen hierin een centrale rol.

Door natuurlijke barrières, zoals natte zones, worden bepaalde delen van het gebied minder toegankelijk gemaakt voor recreanten. Dit gebied heeft een extensieve inrichting en weinig voorzieningen. Het gebied onderscheidt zich van de overige gebieden in de HAL-regio door de combinatie van natte natuur, toegankelijkheid, openheid en (eventueel) grazers.

¹¹ Dit betekent ook dat deze voorzieningen voor andere gebruikersgroepen minder aantrekkelijk zullen zijn. In het noorden kan dit; langs de stadsranden is dit niet geschikt.

'Waterpret'

De bestaande recreatieplas is en blijft het hart van het recreatiegebied. Hier ligt het zwaartepunt op het huidige gebruik. Alle activiteiten staan in het teken van waterpret en ontspanning aan het water. De gebruiksmogelijkheden van de plas worden zoveel mogelijk benut. Binnen dit deelgebied geldt ook weer een interne zonering: het zuidelijke en oostelijke deel is gericht op 'iedereen en altijd' (waterfietsverhuur, kano's, strandjes, speelplekken); het noordelijke deel meer op 'sommigen, soms' (bijvoorbeeld waterskiën of duiken).

3.3.2 Twee ontwikkelingsassen

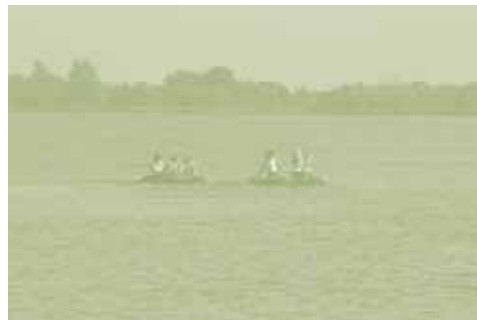
Strategisch gelegen tussen de vier recreatieve zones (en de deelgebieden) liggen twee ontwikkelingsassen: de Nauertogt en de Wagenweg¹². Recreatieve voorzieningen zullen zoveel mogelijk aan deze assen worden gekoppeld.

Zuidelijke ontwikkelingsas

De zuidelijke ontwikkelingsas, ook wel 'zuidelijke boulevard', bestaat uit de Nauertogt (ten westen van de N245) en een boulevard die grotendeels langs de plas loopt. Deze as kenmerkt zich door kleinschaligheid en 'voor elk wat wils' en kan het beste worden vergeleken met een winkelstraat. Er is een grote variatie recreatieve voorzieningen, die gezamenlijk een aantrekkingskracht uitoefenen. De recreant gaat alleen naar binnen bij de 'winkels' die hij/zij aantrekkelijk vindt.

Insteek is om de boulevard te laten functioneren als het 'ontmoetingspunt' van Geestmerambacht; de plek waar je komt na een dag aan de plas of na een rondje mountainbiken om wat te drinken.

Waar je informatie inwint over het recreatiegebied of waar je een pauze neemt tijdens een fietstocht. Er is laagdrempelige horeca te vinden zoals een leuk terras. Het is de bedoeling de bestaande bebouwing in de as te integreren.

¹² De Kleimeer (bestaand + uitbreiding) grenst niet aan één van assen (zie afbeelding). Vanwege het gewenste extensieve karakter van het gebied, wordt de zuidelijke ontwikkelingsas, hoewel de Nauertogt wel door het gebied loopt, bewust niet doorgetrokken.

Bij de nadere invulling van de voorzieningen staan synergie (1+1 = 3) en het inspelen op recreatieve trends centraal. Het samenbrengen van verschillende kleinschalige voorzieningen (al dan niet binnen één gebouw) zorgt niet alleen voor een recreatieve aantrekkelijke zone, maar vergroot ook de haalbaarheid (exploitatie). Voorbeelden zijn: een beheergebouw met informatiecentrum, terras en speeltuin/kinderopvang. Of een verhuurbedrijf, met fiets- en kanoverhuur, een koffiehoeke en een startpunt voor excursies.

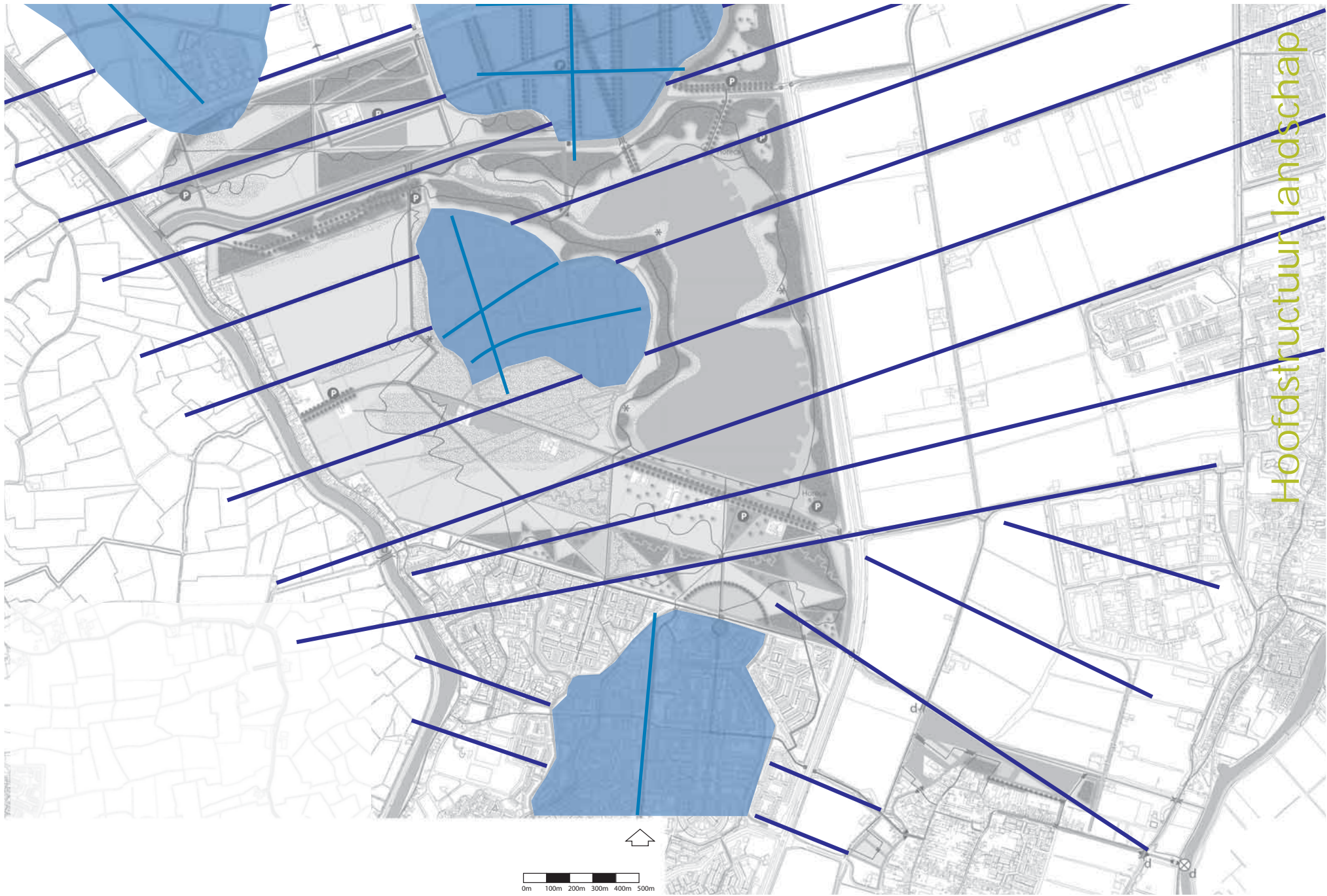
Noordelijke ontwikkelingsas

De Wagenweg is de noordelijke ontwikkelingsas, ook wel 'noordelijke boulevard'. Aan deze as zijn de meer grootschalige trekkers gekoppeld. Ingezet wordt op een thematische clustering van trekkers voor specifieke doelgroepen. Doelgroepen die bereid zijn grotere afstanden af te leggen om hun hobby of vrije tijdverdrif uit te oefenen. Binnen de clusters bestaat een zekere functionele samenhang (exploitatie) of synergie (aantrekkelijker aanbod). Voorbeelden: een cluster 'paarden' (multifunctionele paardencentrum/manege/eventemententerrein), een cluster 'avontuur' (mountainbiken, survivalcentrum, klimtoren, tokkelbaan). Ook andere clusters zijn denkbaar, afhankelijk van recreatieve trends in de nabije toekomst en de reactie van de markt hierop.

3.3.3 Kleinschalige recreatieve voorzieningen

Verspreid door het hele recreatiegebied worden kleinschalige voorzieningen, zoals bankjes, ligweiden en speelplekken gekoppeld aan het netwerk van recreatieve wandel- en fietspaden. Speelplekken zullen voornamelijk aangelegd worden in de rand van Alkmaar-Noord, Sint Pancras en Koedijk.

Hoofdstructuur landschap

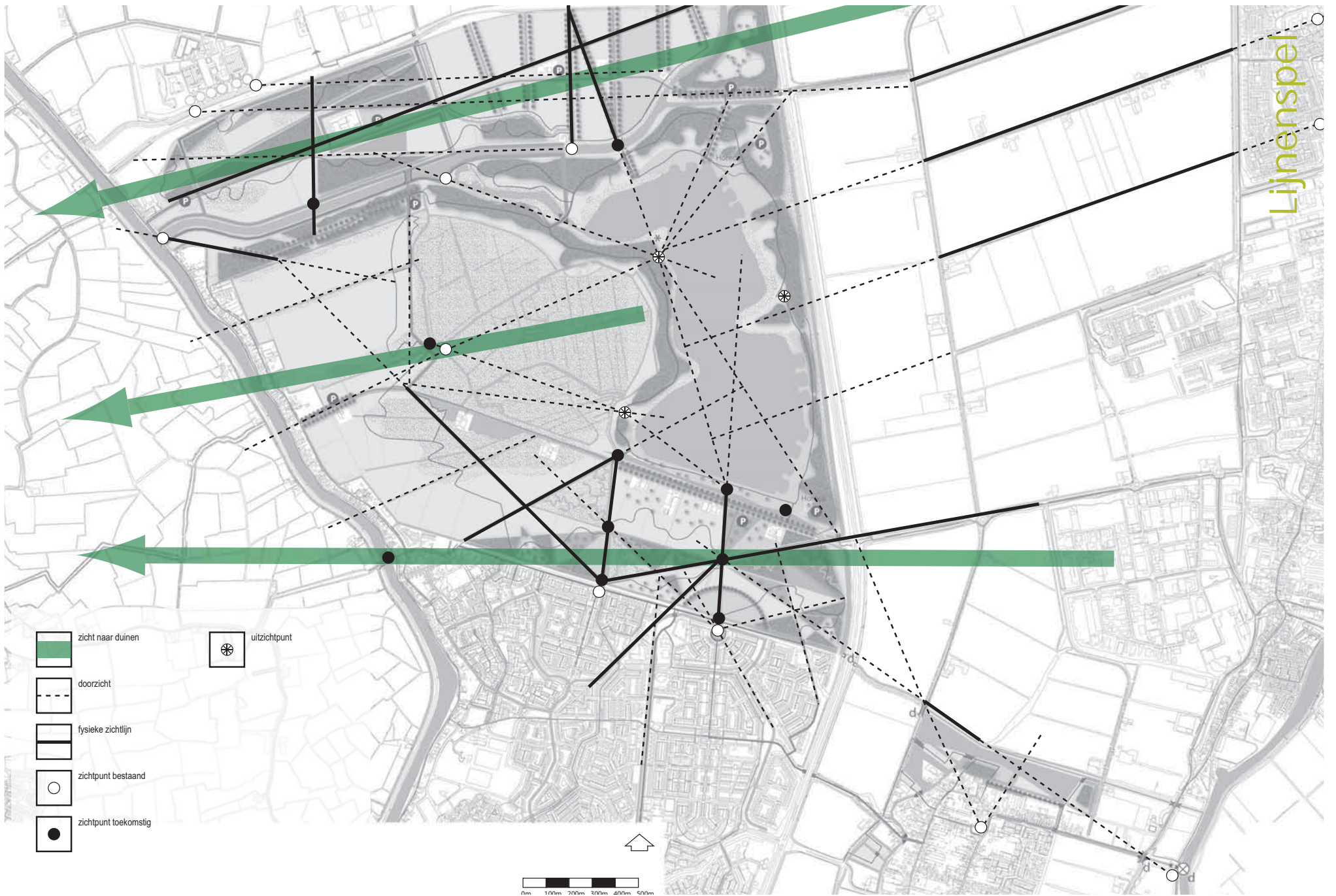
3.4 Landschappelijk decor

Recreatie vindt dus plaats in een landschappelijk decor. Dit decor is opgebouwd uit lijnen en een mozaïek van vlakken die daartussen ontstaan. De snijdende lijnen, de verspringende vlakken en de plotselinge doorzichten zorgen voor een gevarieerd en verrassend geheel.

Het landschap in en om Geestmerambacht is in de loop van de tijd door ruilverkaveling (1971) en stadsuitbreiding sterk veranderd. Ondanks deze grote ingrepen zijn de grote landschappelijke kenmerken nog goed te herkennen. Dit geldt voornamelijk voor de meertjes en een aantal dijken en sloten en voor de historische bebouwing van het lintdorp Koedijk en de strandwal bebouwing van Sint Pancras. Ook zijn de hoofdrichtingen van het landschap in stand gehouden.

De plas is later aan het landschap toegevoegd als gevolg van zandwinning en is een op zichzelf staand, in zichzelf gekeerd element.

3.4.1 Flexibel ontwerp van lijnen

De lijnen, relaties en richtingen vinden hun oorsprong in het oude en in het nieuwe landschap. Ze leggen relaties, zowel binnen het recreatiegebied als met de omgeving en tussen heden en verleden. De lijnen worden vastgelegd met bomerijen, water, moeraszones, dijklichamen, bosranden en uitsparingen.

De lijnen leggen een helder raamwerk vast en zorgen ervoor dat het landschap betekenis krijgt. Tegelijkertijd blijft het plan levensvatbaar voor dynamiek; binnen de lijnen is van alles mogelijk.

Ook de lijnen zelf zijn niet star. Mocht in de nadere uitwerking blijken dat er een lijn verlegd moet worden, dan is dit prima mogelijk, mits er een nieuw aanknopingspunt wordt gevonden (of gecreëerd).

Het lijnenspel is gebaseerd op richtingen, patronen en zichtpunten. Verschillende cultuurhistorische patronen zijn in het ontwerp aangeprepen. De Diepsmeer krijgt bijvoorbeeld een plas/dras zone aan de dijkvoet. De contouren van het voormalige meer worden daarmee opgehelderd en er ontstaat een ecologische zone. Het slotenpatroon in de uitbreiding Kleimeer is gebaseerd op de maten van de lange vaarten richting Broek op Langedijk (zie afbeelding). De strandwal van Sint Pancras wordt geaccentueerd door een waterrijke afronding met eilanden.

Veel van de lijnen hebben een zichtpunt; bestaand of speciaal gecreëerd¹³.

Zichtpunten geven de recreant richt- en herkenningspunten, wat de oriëntatie vergroot. Voorbeelden van zichtpunten in het ontwerp zijn: de Twuyvermolen, de hoge gebouwen in de stadsrand van Alkmaar en het gemaal Wagenweg. De richtingen van de bosvakken in de Druppels geleiden het zicht richting de duinen.

Nieuwe zichtpunten zijn toegevoegd door grondwerken, trappen, bruggen e.d. Er is in het ontwerp actief gestuurd om dergelijke constructies aan zichtlijnen te koppelen.

¹³ Ook in het huidige landschap zijn er verschillende zichtpunten. Recht over een aantal sloten en wegen aan de oostkant van Geestmerambacht kan bijvoorbeeld een kerktoeren van Langedijk worden waargenomen.

Cultuurhistorische archeologie

3.4.2 Mozaïek van vlakken

De snijdende lijnen delen het gebied op in vlakken. Deze vormen de basis waarbinnen groen, gras, water, riet, grondlichamen, etc een plek krijgen. Er ontstaan ruimtes en vormen die door het hele gebied voor een herkenbare, eigentijdse en expressieve uitstraling zorgen. In de vlakken kunnen verschillende functies worden ondergebracht.

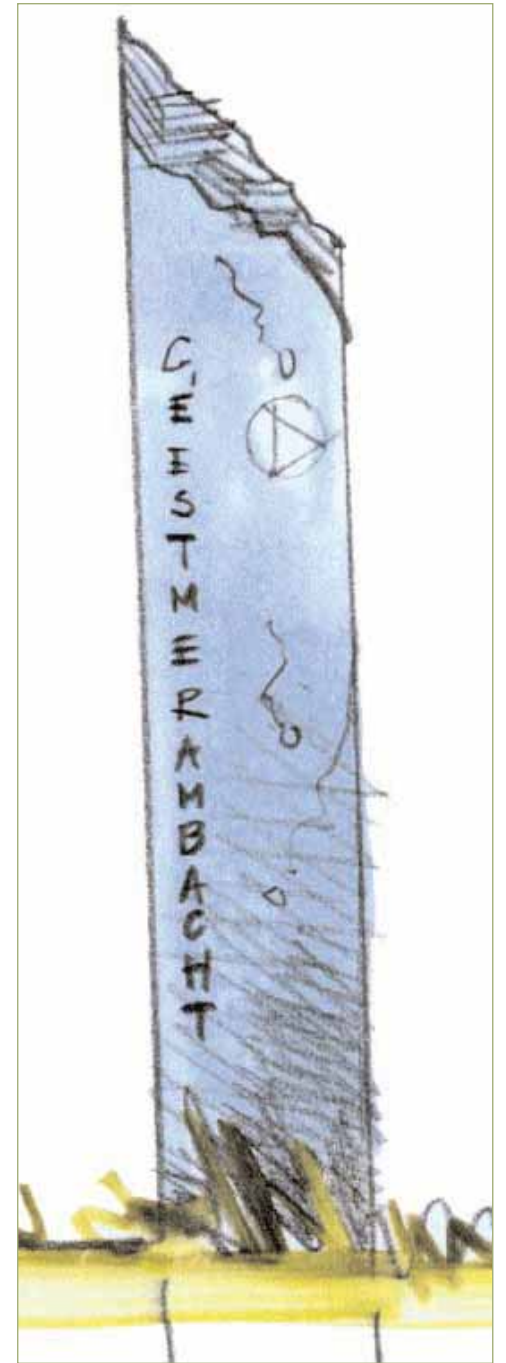
Open en dicht

De invulling van de vlakken is een spel van open en dicht. Aangezien openheid een belangrijk kenmerk van het landschap is, zijn in het plan grote open ruimtes voorzien en worden verscheidene doorzichten gemaakt. Nadrukkelijk is rekening gehouden met de wens de duinen te kunnen zien; het landschap opent zich richting het westen. Voor een goed recreatief functioneren is echter ook verdichting nodig. Deze vindt o.a. plaats in de stads- en dorpsranden van Alkmaar-Noord en Sint Pancras. Hiermee wordt een uitloopgebied gecreëerd dat een (recreatief gezien) groot aantal bezoekers op kan vangen. Ook in deelgebied de Druppels wordt om de opvangcapaciteit te vergroten en vanwege de afwisseling, bos aangeplant.

Archeologie

Archeologie vormt een bijzonder aandachtspunt binnen de vlakken. Omdat er veel is vergraven gedurende de ruilverkaveling, zijn de verwachtingen vooralsnog laag. Mochten er toch historische zaken boven water komen, dan bieden deze een aardig aanknopingspunt om de historie van het gebied onder de aandacht te brengen van recreanten.

3.4.3 Inpassing randen Koedijk, Alkmaar-Noord en Sint Pancras

Binnen het spel van lijnen en vlakken spelen de overgangen van woongebied naar recreatiegebied een speciale rol: dit zijn aanhaakpunten tussen stad en land, bestaand en nieuw.

Alkmaar-Noord:

Alkmaar-Noord heeft een rechte, duidelijke rand waar openbaar gebied en privé duidelijk gescheiden zijn. Stad en land worden met elkaar verbonden met fiets- en wandelroutes, via water en via groen. De cirkelvorm in de stedenbouwkundige opzet van Daalmeer wordt doorgetrokken in de Koele Kreken.

Ter verbijzondering van de stadsrand van Alkmaar wordt een aantal solitaire bomen geplant. Solitaire bomen geven een plek en beschutting. Dit is een eenvoudige manier om variatie en intimiteit te krijgen in een groot opgezet gebied.

Sint Pancras:

De Groene Loper is een afronding van de strandwal. Door een open waterrijke inrichting van het groengebied wordt contrast gezocht met de strandwal, een wat hoger gelegen en van oudsher door bebouwing, boomgaarden en beplanting verdicht gebied. De overgang tussen recreatiegebied (openbaar) en de tuinen (privé) wordt door een sloot en bomenrij helder afgerond.

Koedijk:

De beleving van de overgang recreatiegebied en Koedijk wordt ervaren vanuit het recreatiegebied of vanaf de Achtergraft. De rand van Koedijk is afwisselend open en dicht, rafelig, met doorkijkjes. Dit maakt de overgang diffuus; Koedijk en de Uitbreiding Kleimeer gaan vloeiend in elkaar over. De hoge ligging van Koedijk zorgt ervoor dat het cultuurhistorische bebouwingslint vanuit het recreatiegebied grotendeels zichtbaar is.

Bestaande bebouwing:

De bestaande bebouwing en daarbij horende gronden wordt op logische wijze aangesloten op het ontwerp van het recreatiegebied. Daarbij wordt rekening gehouden met de functie, het gebruik, veiligheid en bereikbaarheid en de behoefte aan privacy.¹⁴

3.4.4 Herkenbare materialisering

Bij de uitwerking van de deelprojecten wordt gestreefd naar een eenduidige en herkenbare materialisering. Dit vergroot de herkenbaarheid en zorgt voor samenhang en rust. Passend bij de omvang en het natuurlijke karakter van het gebied krijgt de uitwerking een robuuste en ingetogen uitstraling. Materialen die hierbij passen zijn beton, hout en metaal; voor de parkeerplaatsen halfverharding (of gras) en voor de fietspaden en wegen asfalt.

¹⁴ De uitwerking hiervan wordt per deelgebied ter hand genomen.

4. Thema's

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de thematische onderdelen waaruit het landschappelijke decor is opgebouwd:

- water (paragraaf 4.2);
- groen (paragraaf 4.3);
- ontsluiting (paragraaf 4.4);
- bruggen en dammen (paragraaf 4.5);
- grondlichamen (paragraaf 4.6);
- algemene recreatieve voorzieningen (paragraaf 4.7).

4.2 Water

Een natter gebied

Water speelt een belangrijke rol in de uitbreiding van Geestmerambacht. Gestreefd wordt naar een vernatting van het gebied, enerzijds door het graven van meer open water en anderzijds door het verhogen van de waterpeilen.

Hogere waterpeilen

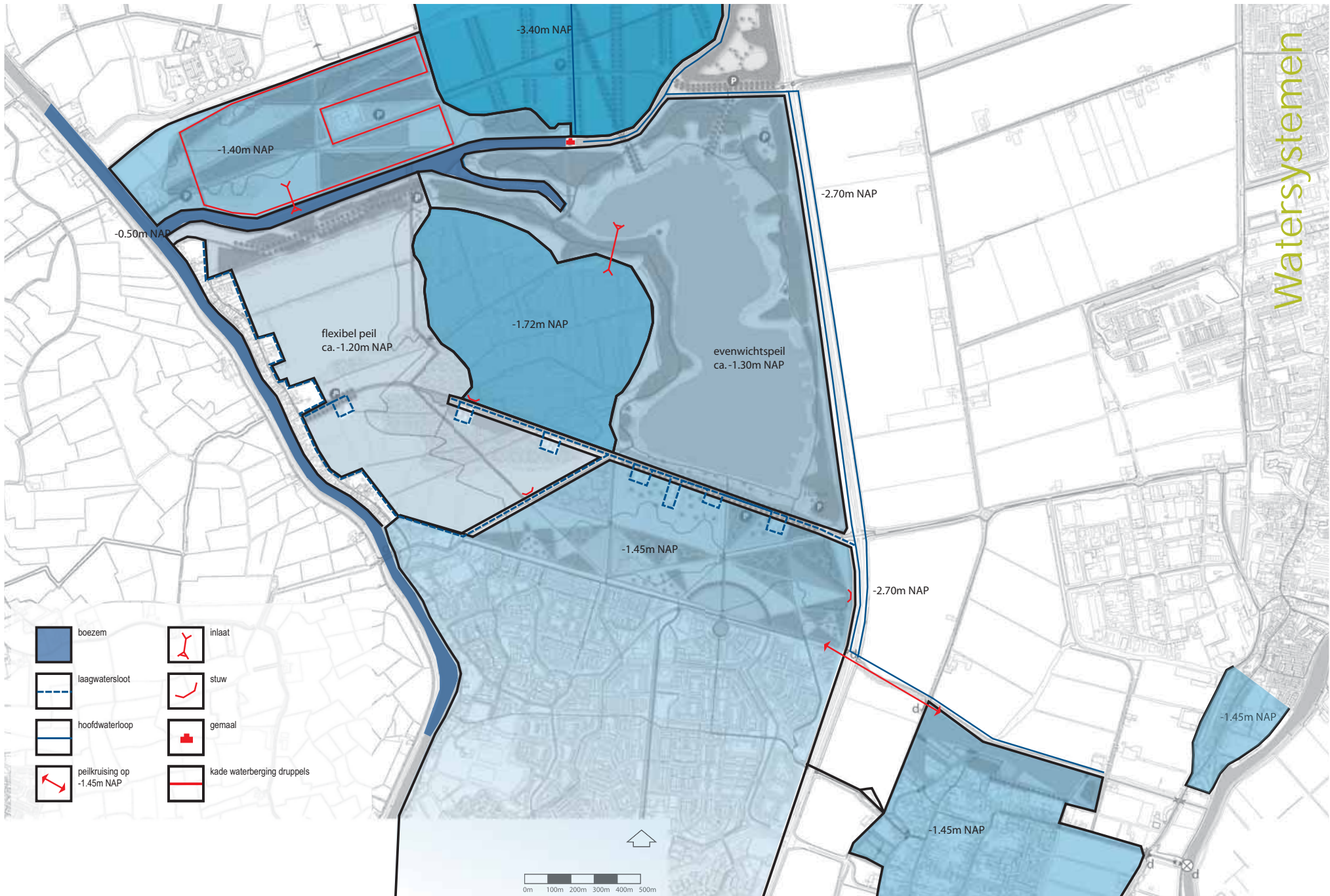
Afgezien van de Diepsmeer wordt in alle deelgebieden het peil aanzienlijk verhoogd (zie afbeelding waterpeilen). Daarnaast zal zoveel mogelijk een flexibel peilbeheer worden toegepast om gebiedseigen water vast te houden.

In de Uitbreiding Kleimeer zal de vernatting de meest vergaande vorm krijgen, aangepast aan de natuurdoelstelling. In de Diepsmeer wordt (vooralsnog) het huidige waterpeil gehandhaafd, omdat dit het beste past bij het huidige en toekomstige gebruik.

Meer open water

Om de mogelijkheden voor waterrecreatie en om de belevingswaarde te vergroten, wordt extra open water aangelegd. Het huidige percentage open water bedraagt slechts 1 à 2%. Dit wordt aanzienlijk vergroot; ongeveer 10% in de Diepsmeer tot mogelijk 50% in de Groene Loper. Het extra open water heeft positieve effecten voor waterkwaliteit en natuurontwikkeling. Daarnaast zorgt het voor extra berging, wat gunstig is met het oog op de klimaatverandering.

Schoner water

Verschillende maatregelen zorgen ervoor dat het water in het recreatiegebied schoner wordt (minder inlaat gebiedsvreemd water, meer open water). Daarnaast worden in alle deelgebieden ecologische oevers aangelegd. In de gebieden waar ecologische verbindingzones zijn gedacht (in ieder geval Groene Loper, Diepsmeer en Koele Kreken) worden extra rietoevers en extra open water aangelegd ter verbetering van de waterkwaliteit.

Voor de plas gelden extra hoge kwaliteitseisen omdat deze de functie zwemwater heeft. In 2004 wordt aan deze eisen niet voldaan. Om de waterkwaliteit in de plas te verbeteren en de blauwalg tegen te gaan, is de plas losgekoppeld van de boezem. Het waterpeil in de plas zal circa 80 cm uitzakken tot er een natuurlijk evenwicht is ontstaan van grondwater, neerslag en verdamping. Waar nodig worden extra maatregelen genomen voor lokale circulatie in de zwemhaffjes.

Omdat het waterpeil in de plas wordt verlaagd is het niet meer mogelijk via de huidige inlaat water in het natuurgebied Kleimeer in te laten. Er zal een nieuwe inlaat komen die ervoor moet zorgen dat het waterpeil van de Kleimeer beheerst kan worden om zo de bestaande natuurwaarden niet in gevaar te laten komen. Dit wordt uitgewerkt in het deelgebied Herinrichting plas.

De gemeente Alkmaar en Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier onderzoeken momenteel de mogelijkheid om de waterkwaliteit in het stedelijke gebied verder te verbeteren door een circulatiesysteem te realiseren. De waterinlaat zou hierbij worden verplaatst van het Noord-Hollands Kanaal naar het schonere kanaal Alkmaar - Kolhorn bij de Twuyvermolen. In de deelgebieden Groene Loper en Koele Kreken wordt, voor zover mogelijk, op deze ontwikkelingen voorgesorteerd.

Piekberging

De afname van de bergingscapaciteit door het loskoppelen van de plas van de Schermerboezem wordt gecompenseerd in deelgebied de Druppels (ca. 375.000 m³). Rondom het grootste deel van de Druppels wordt een kade aangelegd; de hoogte hiervan is mede afhankelijk van de omvang van het bergingsgebied en zal nader worden bepaald. De kans dat het gebied daadwerkelijk onder water zal komen te staan wordt overigens geschat op eens in de 100 jaar.

Open verbinding Koele Kreken en stedelijk water Alkmaar-Noord

Het stedelijke water van Alkmaar-Noord wordt verbonden met het water in de Koele Kreken, zodat doorgaande vaarverbindingen met het stedelijke gebied ontstaan (-1,45 m NAP). De koppeling van de watersystemen ondervangt tevens het probleem van het mogelijk falen van het watersysteem van Alkmaar-Noord in de toekomst¹⁵.

Alle maatregelen samen zorgen ervoor dat het watersysteem in het recreatiegebied (ruim 500 ha) meer veerkrachtig wordt. Extra wateroppervlak en grotere peilfluctuaties stellen het recreatiegebied beter in staat om zelf pieken in de neerslag op te vangen. Dit betekent dat de poldergemalen en de boezem minder zullen worden belast (ook met het oog op de klimaatverandering is dit gunstig). Aaneengesloten gebieden met hetzelfde waterpeil maken de realisatie van doorgaande vaarroutes mogelijk.

¹⁵ Uit berekeningen van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier komt naar voren dat het watersysteem van Alkmaar-Noord op den duur mogelijk zal falen. In hoeverre de aanleg van een zogenaamde 'slimme stuw' dan nog nodig is, zal nader worden onderzocht.

4.3 Groen

Samen met het water is groen de belangrijkste beeldbepalende component in Geestmerambacht. Het groen heeft zowel recreatieve, landschappelijke als natuurwaarden.

Groentypen

In het plan zijn de volgende groentypen onderscheiden:

Extensief grasland: de weilanden, grasvlakten en bermen zullen grotendeels extensief beheerd zijn en bestaan uit ruig grasland en bloemrijk grasland. Een en ander is afhankelijk van het beheer van deze zone, waarbij mogelijk ruimte is voor agrarisch (natuur) beheer. Een mogelijkheid om op recreatief gebied meer met gras te doen is het maaien van patronen in het hoge gras.

Intensief grasland: de intensief beheerde delen zijn bedoeld als ligweiden bij het strand, trapvelden, speelplekken dagkampeerterreinen, manifestatierreinen, etc.

Opgaande Beplanting: met opgaand inheems groen (bosschages, bomen, bos) worden verschillende sferen opgeroepen. Het groen kadert ruimten in, zorgt voor wisselende lichtinval en kleurstelling en zorgt voor beschutting.

- Bestaand: de uitstraling van de bestaande beplanting wordt waar mogelijk via het beheer vergroot. Uit dichte bosschages wordt de ondergroei (pleksgewijs) verwijderd. Op deze manier ontstaan nieuwe doorzichten, meer ruimte voor zoomvegetaties en worden solitaire bomen beter zichtbaar. Voorgesteld wordt de afscherpende beplanting langs de zuidkant van de Kleimeer en de Plas (deels) te verwijderen om openheid te krijgen en de samenhang tussen de deelgebieden te vergroten.

- Nieuw: de nieuwe bossen variëren in uitstraling. In de Druppels speelt de natuurwaarde een belangrijke rol. De structuur is robuust met stevige bosvlakken en grote open ruimten. De bosvakken zijn vrij dicht met een grillige ruige beplanting. De beplanting in de Koele Kreken heeft primair een recreatief doel. Hier wisselen verschillende typen bos en opgaande beplanting zich af. Hier wordt een verfijnd mozaïek gemaakt van open ruimten met wisselend formaat. Dichte bossen met struikgewas worden afgewisseld met open boomgroepen en solitaire in gras. De uitstraling is verzorgd en parkachtig. Rondom de ecologische verbindingen zijn de bossen ruig en grillig.
- In het recreatiegebied komen verschillende bomenlanen. De belangrijkste bij de entrees en in de Diepsmeer. De bomenlanen hebben een grastapijt als ondergroei en beogen een park- of landgoedachtige sfeer te bereiken. Die sfeer is nu al aanwezig bij de noordelijke entree en de toegang via het Vlasgat.

Ecologische structuur

Natuur

In het gehele recreatiegebied wordt gestreefd naar een zo hoog mogelijke waarde voor natuur (zie afbeelding natuurdoeltypen). In de uitwerking worden gebiedseigen soorten en verschijningsvormen toegepast. De bodem en het water zijn daarin samen bepalend.

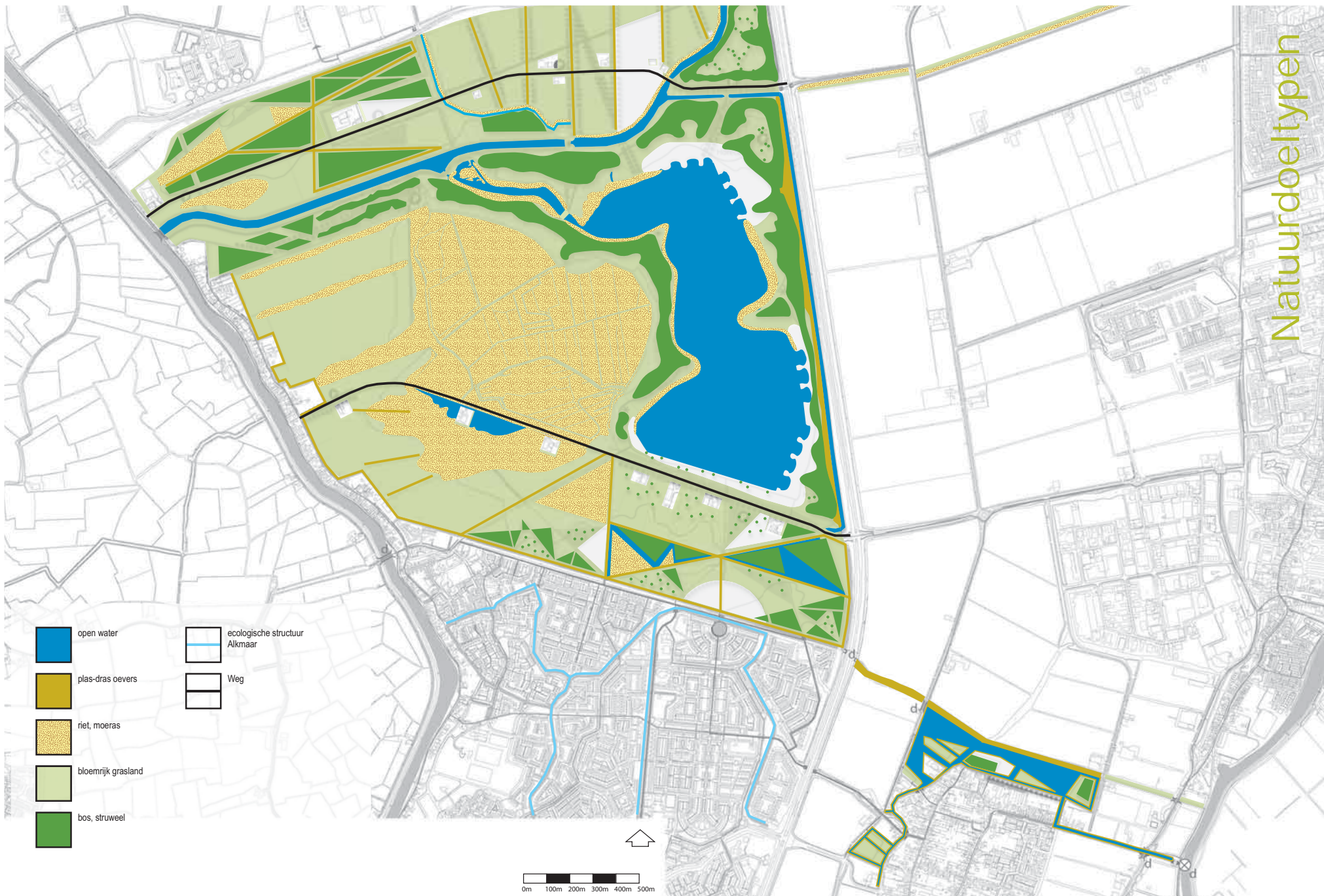
Het accent voor natuur ligt in de Kleimeer. Het bestaande natuurgebied is onderdeel van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur. Met de uitbreiding Kleimeer wordt de ecologische betekenis vergroot door de realisatie van nat grasland en riet.

Ecologische verbindingen met de omgeving worden op de volgende manieren versterkt:

- een plas/dras -zone aan de voet van de dijk van de Diepsmeer wordt aangesloten op de natte verbinding richting het noorden langs de westelijke bermsloot van de N245;
- waterpartijen met plas/dras -zones in de Koele Kreken en de ecologische oevers in de Groene Loper. Deze natte zones verbinden de Kleimeer met het kanaal Alkmaar-Kolhorn¹⁶;
- via watergangen met ecologische oevers wordt de gemeentelijke ecologische structuur van Alkmaar-Noord gekoppeld aan de Koele Kreken (hiermee ontstaat een verbinding met de PEHS).

¹⁶ Aandachtspunt is een volwaardige verbinding tussen de Koele Kreken en de Groene Loper onder de N245 door. Dit wordt in later in samenhang bekeken met andere wensen op deze plek zoals de tunnel en een fietspad en voetpad.

Natuurdoeltypen

Natuurdoeltypen

Open water: open water zorgt voor rust- en foeragemogelijkheden voor water- vogels, vooral in het winterseizoen, wanneer de recreatiedruk het minst groot is. Dieper water biedt tevens overwinteringmogelijkheden voor vis.

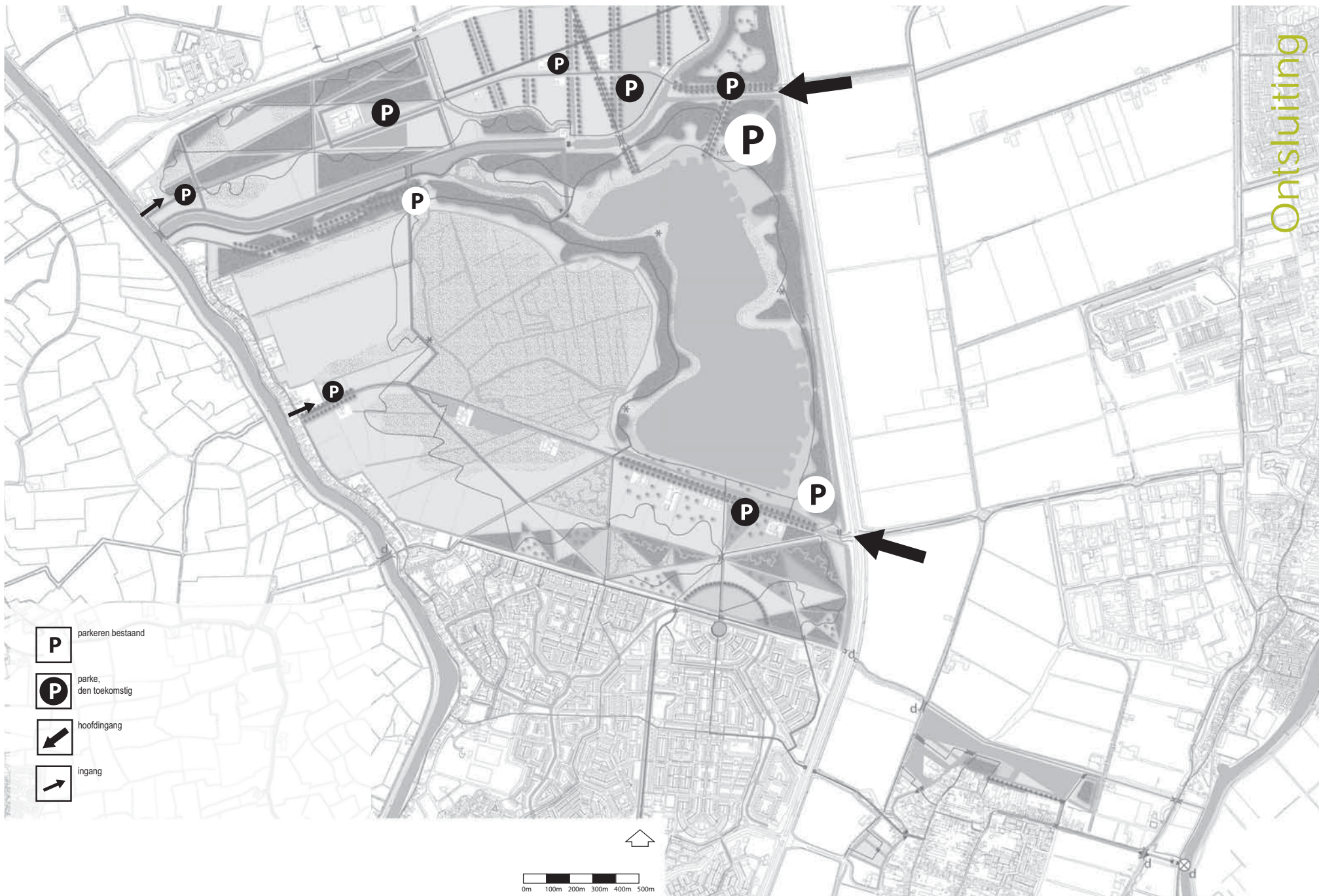
Rietmoeras: het bestaande rietmoeras van de Kleimeer heeft landelijke bekendheid vanwege de grote variatie aan moerasvogels. De uitbreiding van het rietmoeras en een afgestemd beheer, bieden extra broedgelegenheid aan soorten als roerdomp, waterral, baardmannetje en porseleinhoen. Overgangen van moeras naar vochtig grasland vormen een geschikte biotoop voor de Noordse woelmuis, een Habitatrichtlijnsoort met een tamelijk geïsoleerde populatie die het Geestmerambachtgebied nog moet ontdekken.

Plas/dras -oevers: plas/dras -oevers leveren een belangrijke bijdrage aan de biodiversiteit in een gebied. Ze hebben tevens een verbindende functie en bieden migratiemogelijkheden aan veel diersoorten. Plasbermen met een goed ontwikkelde watervegetatie fungeren als kraamkamer voor vissen.

Bos en struweel: veel zangvogels zullen profiteren van uitbreiding van de bosschages. Bos en struweel zijn verder van belang voor kleine zoogdieren. In ouder wordend bos vinden vleermuizen een plek en komen specifieke bosplanten en paddestoelen tot ontwikkeling. Afhankelijk van de omvang en het toekomstige gebruik van het bos bestaat zelfs de kans dat de ree zich vestigt. Langs bos- en struweelranden is over het algemeen de grootste soortenrijkdom te vinden. Een geleidelijke overgang van kruiden naar struweel en opgaand bos levert waardevolle boszomen op.

Bloemrijk grasland: nu al komen er rond de bestaande plas orchideeënvelden voor met rietorchis, addertong, ratelaar en andere bijzondere plantensoorten. Bij de uitbreiding van het recreatiegebied ontstaan nieuwe mogelijkheden voor de ontwikkeling van bloemrijk grasland. Een verschravingbeheer maakt de vestiging van bijzondere soorten mogelijk. Bloemrijk grasland is verder aantrekkelijk voor insecten en kleine zoogdiersoorten.

4.4 Ontsluiting

In Geestmerambacht zijn diverse vormen van routegebonden recreatie mogelijk, zoals varen, fietsen, wandelen en paardrijden. Een uitstekend routenetwerk betekent niet alleen aantrekkelijke en veelzijdige routes in het gebied maar ook naar andere recreatiegebieden erbuiten. Voor een goede bereikbaarheid wordt aangesloten op bestaande padenstructuren, wegen en watergangen.

Om conflicten in gebruik tussen ruiters, wandelaars, fietsers en gemotoriseerd verkeer zoveel mogelijk te voorkomen, worden de verschillende padenstructuren zoveel mogelijk los van elkaar gelegd¹⁷.

4.4.1 Entrees en parkeren

Entrees

De afslagen van de N245 naar de Nauertocht en de Wagenweg zijn en blijven de hoofdentrees van het gebied voor gemotoriseerd verkeer. De secundaire ontsluiting van het gebied vindt plaats via de Kanaalweg: de Nauertocht, Wagenweg en het Vlasgat.

In de huidige situatie zijn met name de hoofdentrees weinig uitnodigend. Met de uitbreiding van het recreatiegebied wordt de uitstraling van de entrees verbeterd door bomenlanen met zichtassen het gebied in.

Voor fietsers zijn vooral de entrees langs de stadsranden van belang. De entrees langs de stadsrand van Alkmaar zijn formeel. Het recreatiegebied kan worden overzien en er kunnen verschillende richtingen worden gekozen. Bij Sint Pancras en Koedijk is de overgang van stad naar land meer vloeiend en zijn de entrees bescheiden en logisch onderdeel van het stedelijke weefsel.

Parkeren

Parkeren is een speciaal aandachtspunt. Voor de intensieve gebieden gaan we vooralsnog uit van de bestaande parkeerplaatsen. De ervaring leert namelijk dat deze zelfs op topdagen vaak niet geheel vol zijn. Extra benodigde parkeerplaatsen worden vooral gekoppeld aan de nieuwe recreatieve voorzieningen (op de erven).

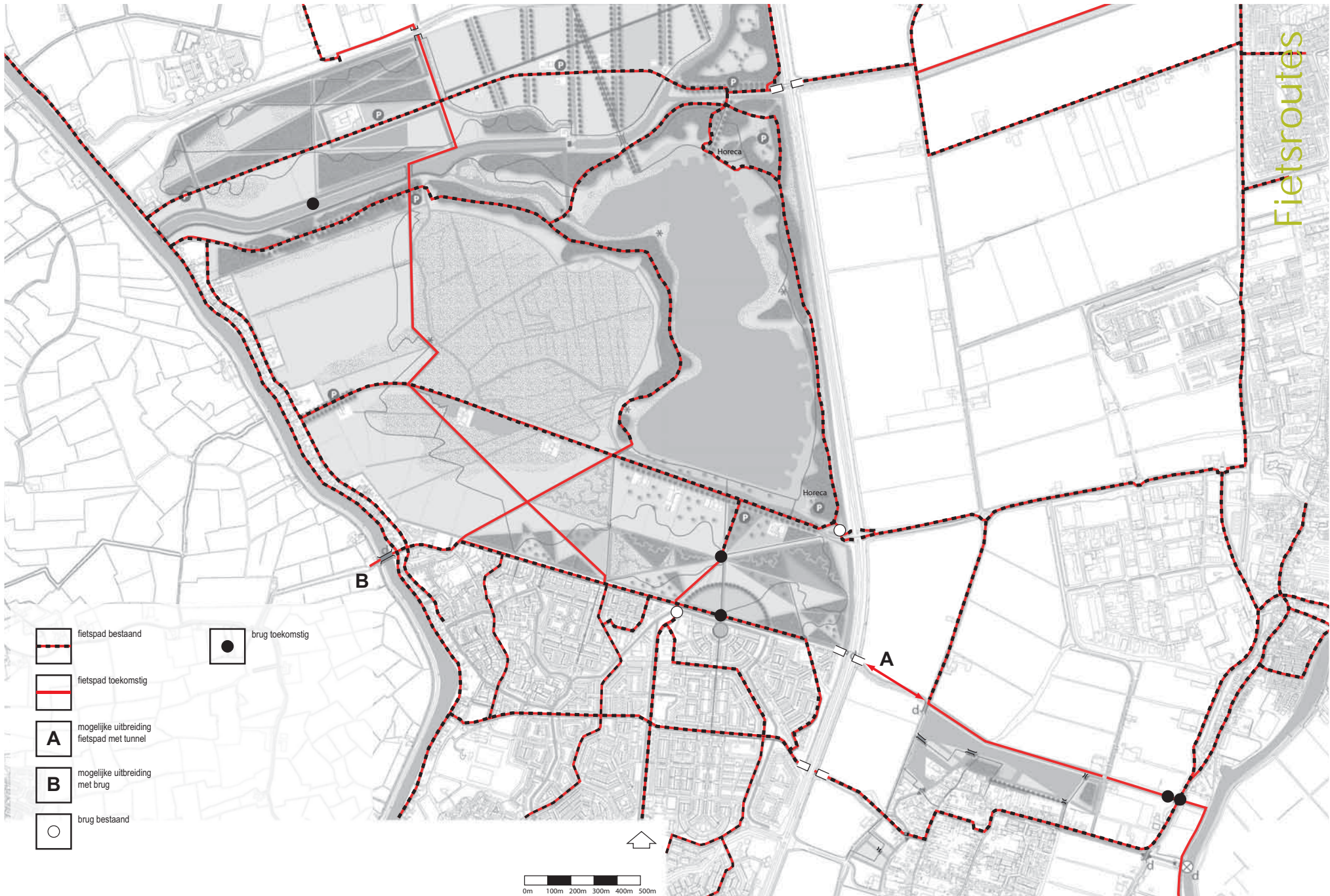
In de meer extensief gebruikte delen van het recreatiegebied worden enkele kleinschalige parkeerplaatsen (circa 10 parkeerplekken, eventueel alleen enkele parkeerplekken voor invaliden) toegevoegd. Deze zijn gekoppeld aan de wegen én aan het recreatieve netwerk. Bermen en eventueel velden worden ingezet om incidentele topdrukke op te vangen.

Indien na realisatie van de uitbreiding van Geestmerambacht blijkt dat er meer parkeer ruimte nodig is, dan zal te zijner tijd worden bekeken hoe meegegroeid kan worden met de ontwikkeling.

De parkeerplaats aan de noordzijde van het bestaande recreatiegebied wordt gebruikt als homo-ontmoetingsplaats. Dit is op deze plek niet gewenst. Uitgekeken zal worden naar een meer perifere locatie, zodat het geen conflicten oplevert met andere recreanten. Gedacht moet worden aan een plek ergens aan de noordzijde van het uitbreidingsgebied. In de uitwerking van de deelgebieden zal een definitieve locatie worden aangewezen.

¹⁷ De padenstructuren ontmoeten elkaar wel bij een aantal entrees en bij brugpassages.

- fietspad bestaand
- fietspad toekomstig
- mogelijke uitbreiding fietspad met tunnel
- mogelijke uitbreiding met brug
- brug bestaand

 brug toekomstig

4.4.2 Fietsroutes

Voor fietsers is Geestmerambacht bereikbaar via de stadsrand van Alkmaar, door de 'kop' van Sint Pancras (Daalmeerpas), de verbinding meten via de hoofd- en secundaire entrees.

Langs de stadsrand van Alkmaar-Noord sluiten de fietspaden functioneel en ruimtelijk optimaal aan op bestaande routes. De nieuwe fietspaden zijn gemiddeld 2,50 meter¹⁸ breed en worden uitgevoerd in asfalt. Dit maakt het mogelijk om er te skaten.

Snelle Verbinding Heerhugowaard - kust

De snelle verbinding met de kust is zeer de moeite waard. Vanaf Heerhugowaard tot aan de kust wordt een prachtig overzicht gegeven van de landschappen van de kuststreek grotendeels gestoken in een nieuwe entourage van aan elkaar gekoppelde groengebieden. Elkaar regelmatig opvolgende elementen als de spoorbrug, de Twuyvermolen, kerktorens, etc. geven een prettige afwisseling en vergroten de beleving.

Voorlopig zal worden aangesloten op bestaande routes (zie afbeelding). Bedoeling is dat er in de toekomst een tunnel onder de N245 ter hoogte van de rand van Alkmaar-Noord en een brug over het Noord-Hollands Kanaal worden gerealiseerd.

Onduidelijk is of en op welke termijn deze zullen worden gerealiseerd. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de Provincie Noord-Holland.

Verbinding Schoorlham / Harenkarspel

Vanaf het recreatiegebied is ook in noordelijke richting een fietspad beoogd¹⁹. Momenteel wordt on-derzocht of gebruik gemaakt kan worden van een oude duiker onder de N504.

Verbinding Langedijk/Scharwoude

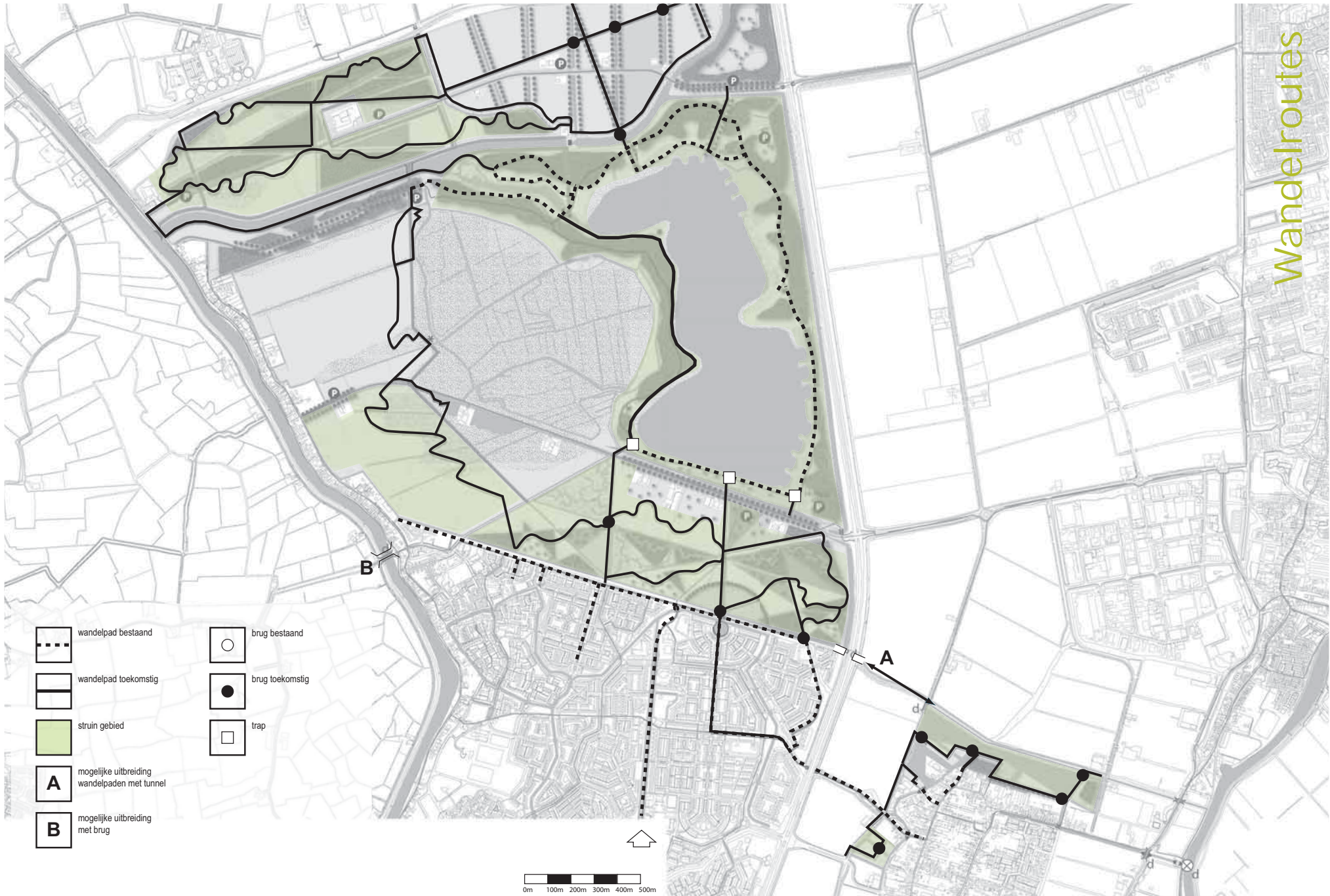
Het fietspad naar Langedijk wordt gecombineerd met groen en een ecologische oever langs de Molensloot. Het fietsverkeer wordt van de landbouwwegen afgehaald. Dit maakt de fietstocht naar Geestmerambacht veiliger en aantrekkelijker.

¹⁸ Fietspaden van 3 ½ meter breed maken het mogelijk om fietsers, joggers, inline skaters en skeeters er samen gebruik van te laten maken.

Mocht er in de toekomst extra geld vrijkomen, dan is dit een optie.

¹⁹ Mocht dit fietspad er niet komen, dan wordt de passage aangesloten op de bestaande polderwegen.

4.4.3 Wandelpaden

Wandelaars krijgen veel ruimte in Geestmerambacht²⁰. Er zijn twee typen voetpaden: half verharde paden en struinen.

Het netwerk van halfverharde paden van 1,50 meter breed, heeft ongeveer om de 500 meter een mogelijkheid voor een afslag. De routes zijn gevarieerd: open en dicht, water, beplanting en velden wisselen zich af. Ook wisselen ze regelmatig van richting en uitzicht.

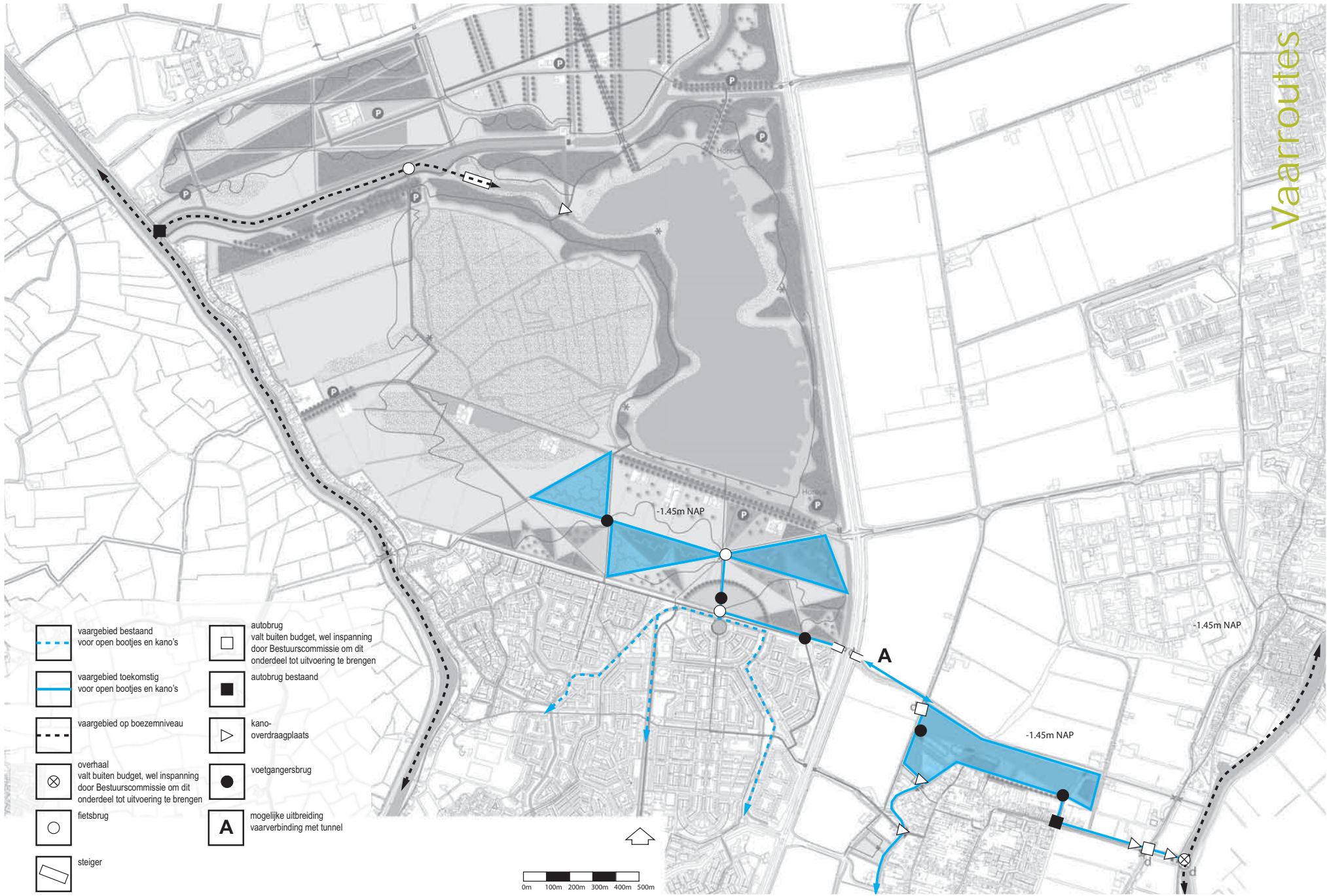
De ontsluitingsstructuur is niet overal doorgevoerd volgens het stramien van 500 meter. In de Kleimeer is de padenstructuur beperkt om verstoring van de natuur te voorkomen. De dooradering van de Koele Kreken is juist relatief dicht omdat dit gebied bedoeld is voor intensief gebruik. Een oversteek halverwege de recreatieplas zou de routemogelijkheden rond de plas sterk vergroten. Vanwege de diepte van de plas en de kosten wordt dit voorlopig niet gerealiseerd.

Wandelpaden liggen gescheiden van andere paden. In het bestaande recreatiegebied wordt het gescheiden routesysteem van paden rondom de plas compleet gemaakt door aan de westzijde van de plas een apart voetpad langs het water aan te leggen. Het recreatiegebied wordt veel gebruikt om de hond(en) uit te laten. Om dit op een voor ieder wenselijke en duidelijke manier plaats te laten vinden, wordt een hondenbeleid opgesteld. Het opstellen van dit beleid wordt in de uitwerking van de deelgebieden ter hand genomen. In principe zijn honden aangelijnd. Daarnaast wordt op enkele plekken gedacht aan hondenuitlaatweiden, hondenlosloopgebieden en uitlaatroutes. Het beleid zal ook worden opgenomen in de verordening van de beheerder.

Op bijna de helft van het totale oppervlak dat het Geestmerambacht beslaat, kan vrij worden gelopen, ofwel gestruind worden (Koele Kreken, Plas, Groene Loper, De Druppels en deels, eventueel onder begeleiding, de Uitbreiding Kleimeer). Dit biedt recreanten vrijheid hun eigen weg te zoeken. Het struinen wordt gezoned door natuurlijke barrières, zoals water, een moeraszone of dichte beplanting. Pleksgewijs worden doorgangsmogelijkheden gecreëerd, zoals een plank over een sloot.

²⁰ Hoewel er geen specifieke voorzieningen worden aangelegd, geldt dit ook voor trimmers. In het hele gebied kunnen de fietspaden en de halfverharde voetpaden worden gebruikt.

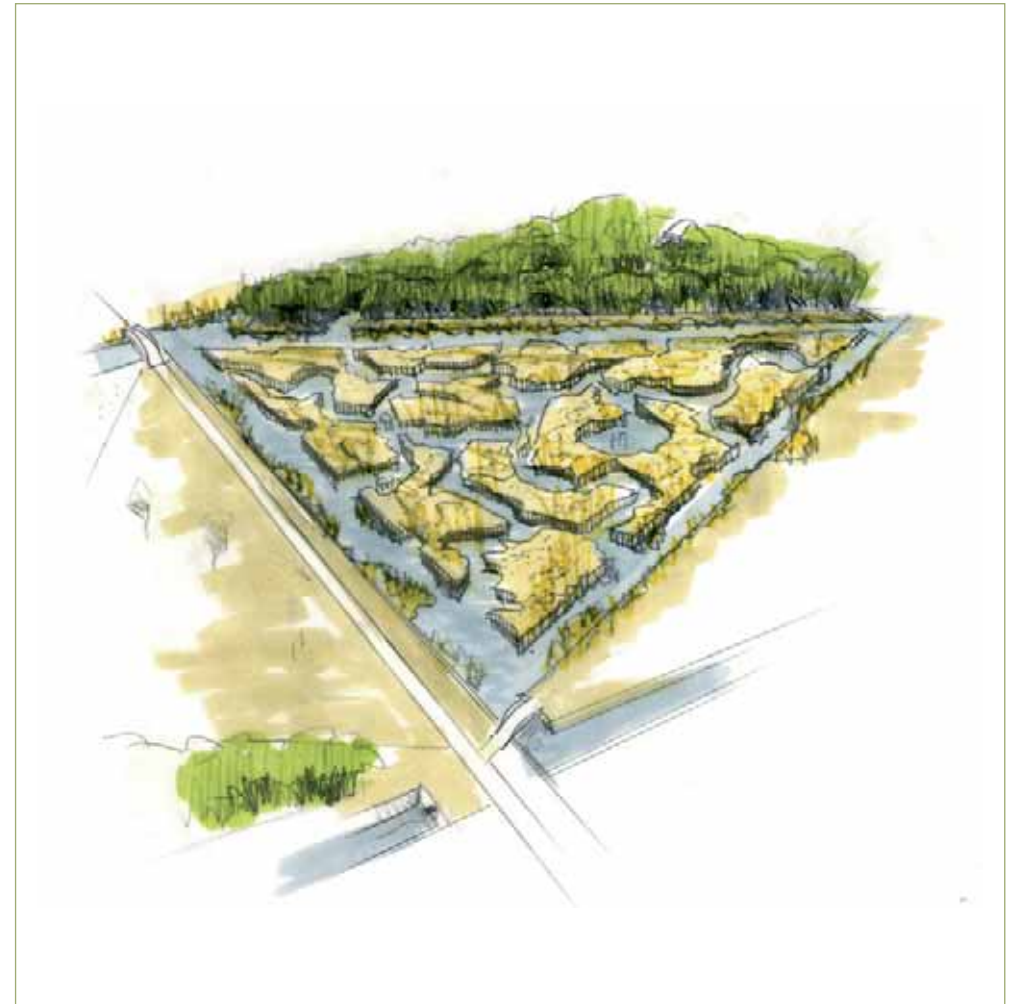
4.4.4 Vaarroutes

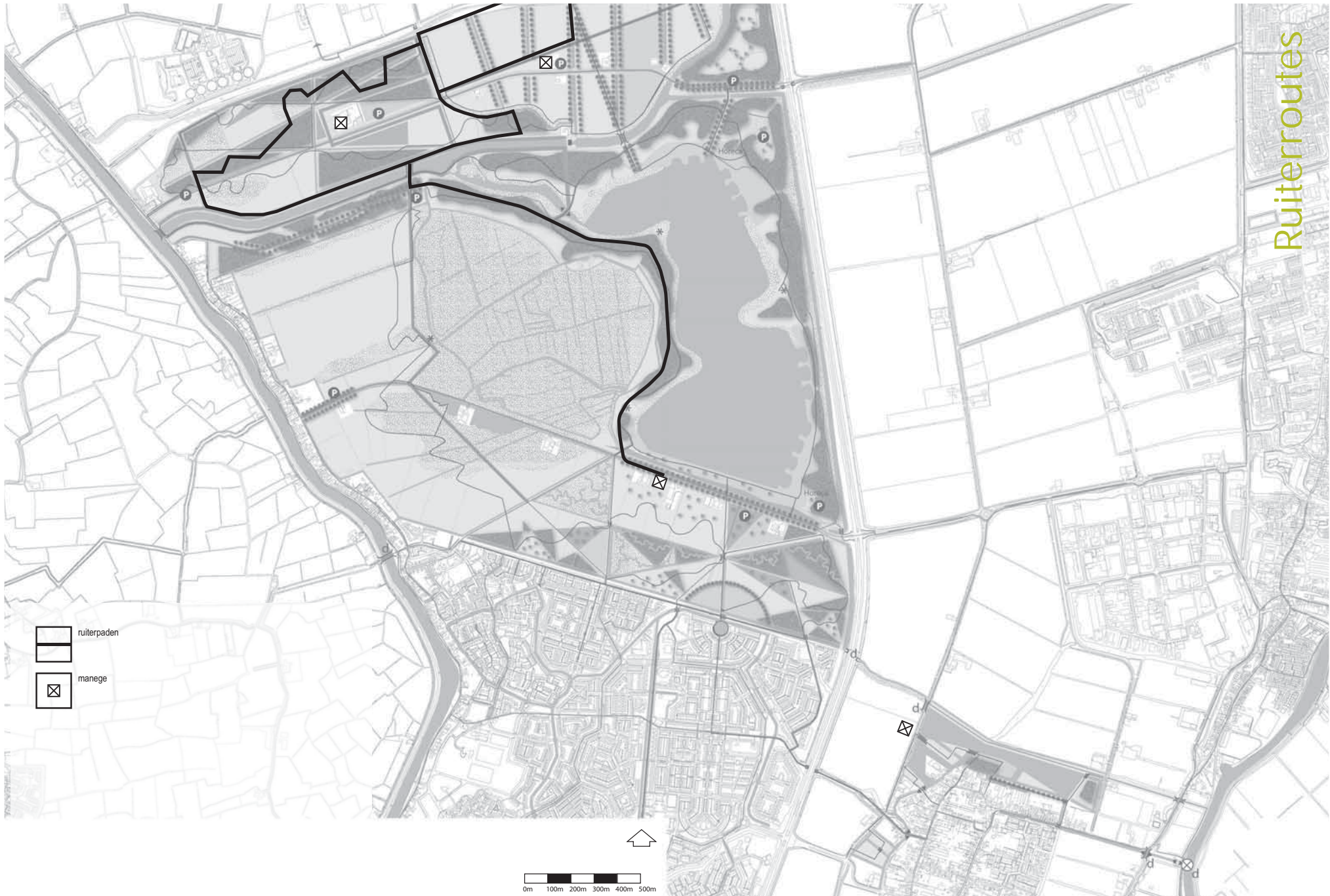
Vanuit de vaarten en sloten van Alkmaar-Noord kunnen kleine roeibootjes en kano's de Koele Kreken in. Riet, water en bos zijn gecombineerd tot een gevarieerd vaargebied met open water, rietdoolhoven en boskreekjes.

De waterstructuur is zo ontworpen dat deze, indien gewenst in de toekomst, eenvoudig kan worden verbonden met aangrenzende deelgebieden. De vaarroutes zijn bedoeld voor kano's en kleine bootjes (zonder mast) en kunnen tijdens vorstperiodes ingezet worden voor schaatsers.

De ambities ten aanzien van varen zijn hoog. Niet alles kan echter binnen het project Uitbreiding Geestmerambacht worden gerealiseerd. Om het vaargebied rond Sint Pancras te verbinden met Langedijk is bijvoorbeeld een overhaal nodig ter hoogte van de Twuyvermolen. Deze valt echter buiten dit project. Nog niet duidelijk is of de gecombineerde fiets- en vaarverbinding onder de N245 richting Koele Kreken er komt.

In 't Lamslik worden aanlegsteigers aangelegd (subsidie door derden), die via het Noord-Hollands Kanaal en het Vlasgat bereikbaar zijn voor (kleinere) motorboten (die onder de brug in de Kanaaldijk door kunnen).

Ruiterroutes

4.4.5 Ruiterroutes

Vanwege de fysieke gesteldheid van de overige gebieden (nat, moeras), natuurwaarden en/of grazers (Kleimeer) en intensief gebruik (Koele Kreken), bevinden de ruitersporen zich voornamelijk in de Druppels en de Diepsmeer. Ze sluiten aan op de manege in de Diepsmeer.

4.5 Bruggen en dammen

In het recreatiegebied worden verschillende nieuwe bruggen gerealiseerd. Deels zijn die nodig voor fietsers en wandelaars (om bredere sloten en vaarten te overbruggen) en deels om doorgaande vaar- en schaatsroutes mogelijk te maken. Aangezien bruggen kostbaar zijn, worden plekken waar de vaarroute niet wordt gehinderd, volstaan met duikers.

De belangrijkste bruggen in het plan zijn een fietsbrug over de Saskevaart en een wandelbrug over de Molentogt. Deze bruggen verbinden het noordelijke deel van Geestmerambacht met de rest van het recreatiegebied.

Markering

De bruggen zijn niet alleen functioneel; naast een verbinding zorgen ze voor markering van plekken. Zo markeren de bruggen in de Koele Kreken en de Groene Loper bijvoorbeeld de toegang tot het recreatiegebied. Bruggen zijn in het ontwerp veelal gekoppeld aan zichtassen. De uitstraling en het materiaalgebruik van de bruggen verdienen aandacht!

